

Cay S. Horstmann

JAVA 8

Przewodnik doświadczonego programisty

Nowości
w Javie 8!

Helion 

Tytuł oryginału: Core Java® for the Impatient

Tłumaczenie: Andrzej Stefański

Projekt okładki: Studio Gravite / Olsztyn

Obarek, Pokoński, Pazdrijowski, Zaprucki

ISBN: 978-83-283-1333-0

Authorized translation from the English language edition, entitled: CORE JAVA FOR THE IMPATIENT; ISBN 0321996321; by Cay S. Horstmann; published by Pearson Education, Inc, publishing as Addison Wesley.

Copyright © 2015 Pearson Education, Inc.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from Pearson Education, Inc.

Polish language edition published by HELION S.A. Copyright © 2015.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Pliki z przykładami omawianymi w książce można znaleźć pod adresem:

<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/jav8pd.zip>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/jav8pd>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Wstęp	15
Podziękowania	17
O autorze	19
Rozdział 1. Podstawowe struktury programistyczne	21
1.1. Nasz pierwszy program	22
1.1.1. Analiza programu „Witaj, świecie!”	22
1.1.2. Kompilacja i uruchamianie programu w języku Java	24
1.1.3. Wywołania metod	25
1.2. Typy proste	27
1.2.1. Typy całkowite	27
1.2.2. Typy zmiennoprzecinkowe	28
1.2.3. Typ char	29
1.2.4. Typ boolean	30
1.3. Zmienne	30
1.3.1. Deklaracje zmiennych	30
1.3.2. Nazwy	31
1.3.3. Inicjalizacja	31
1.3.4. Stałe	31
1.4. Działania arytmetyczne	33
1.4.1. Przypisanie	33
1.4.2. Podstawowa arytmetyka	34
1.4.3. Metody matematyczne	35
1.4.4. Konwersja typów liczbowych	36
1.4.5. Operatory relacji i operatory logiczne	37
1.4.6. Duże liczby	39
1.5. Ciągi znaków	39
1.5.1. Łączenie ciągów znaków	40
1.5.2. Wycinanie ciągów znaków	40
1.5.3. Porównywanie ciągów znaków	41
1.5.4. Konwersja liczb na znaki i znaków na liczby	42
1.5.5. API klasy String	43
1.5.6. Kodowanie znaków w języku Java	44

1.6.	Wejście i wyjście	46
1.6.1.	Wczytywanie danych wejściowych	46
1.6.2.	Formatowanie generowanych danych	47
1.7.	Kontrola przepływu	49
1.7.1.	Instrukcje warunkowe	49
1.7.2.	Pętle	51
1.7.3.	Przerywanie i kontynuacja	52
1.7.4.	Zasięg zmiennych lokalnych	54
1.8.	Tablice i listy tablic	55
1.8.1.	Obsługa tablic	55
1.8.2.	Tworzenie tablicy	56
1.8.3.	Klasa ArrayList	57
1.8.4.	Klasy opakujące typy proste	58
1.8.5.	Rozszerzona pętla for	59
1.8.6.	Kopiowanie tablic i obiektów ArrayList	59
1.8.7.	Algorytmy tablic	60
1.8.8.	Parametry wiersza poleceń	61
1.8.9.	Tablice wielowymiarowe	62
1.9.	Dekompozycja funkcjonalna	64
1.9.1.	Deklarowanie i wywołanie metod statycznych	64
1.9.2.	Parametry tablicowe i zwracane wartości	65
1.9.3.	Zmienna liczba parametrów	65
Ćwiczenia	66

Rozdział 2. Programowanie obiektowe 69

2.1.	Praca z obiektami	70
2.1.1.	Metody dostępne i modyfikujące	72
2.1.2.	Referencje do obiektu	72
2.2.	Implementowanie klas	74
2.2.1.	Zmienne instancji	74
2.2.2.	Nagłówki metod	75
2.2.3.	Treści metod	75
2.2.4.	Wywołania metod instancji	76
2.2.5.	Referencja this	76
2.2.6.	Wywołanie przez wartość	77
2.3.	Tworzenie obiektów	78
2.3.1.	Implementacja konstruktorów	78
2.3.2.	Przeciążanie	79
2.3.3.	Wywoływanie jednego konstruktora z innego	80
2.3.4.	Domyślna inicjalizacja	80
2.3.5.	Inicjalizacja zmiennych instancji	81
2.3.6.	Zmienne instancji z modyfikatorem final	81
2.3.7.	Konstruktor bez parametrów	82
2.4.	Statyczne zmienne i metody	83
2.4.1.	Zmienne statyczne	83
2.4.2.	Stałe statyczne	83
2.4.3.	Statyczne bloki inicjalizacyjne	84
2.4.4.	Metody statyczne	85
2.4.5.	Metody wytwórcze	86

2.5.	Pakiety	86
2.5.1.	Deklarowanie pakietów	87
2.5.2.	Ścieżka klas	88
2.5.3.	Zasięg pakietu	90
2.5.4.	Importowanie klas	91
2.5.5.	Import metod statycznych	92
2.6.	Klasy zagnieżdżone	92
2.6.1.	Statyczne klasy zagnieżdżone	92
2.6.2.	Klasy wewnętrzne	94
2.6.3.	Specjalne reguły składni dla klas wewnętrznych	96
2.7.	Komentarze do dokumentacji	97
2.7.1.	Wstawianie komentarzy	97
2.7.2.	Komentarze klasy	98
2.7.3.	Komentarze metod	98
2.7.4.	Komentarze zmiennych	99
2.7.5.	Ogólne komentarze	99
2.7.6.	Odnośniki	99
2.7.7.	Opisy pakietów i ogólne	100
2.7.8.	Wycinanie komentarzy	101
	Ćwiczenia	101
Rozdział 3. Interfejsy i wyrażenia lambda		105
3.1.	Interfejsy	106
3.1.1.	Deklarowanie interfejsu	106
3.1.2.	Implementowanie interfejsu	107
3.1.3.	Konwersja do typu interfejsu	108
3.1.4.	Rzutowanie i operator instanceof	109
3.1.5.	Rozszerzanie interfejsów	110
3.1.6.	Implementacja wielu interfejsów	110
3.1.7.	Stałe	110
3.2.	Metody statyczne i domyślne	111
3.2.1.	Metody statyczne	111
3.2.2.	Metody domyślne	111
3.2.3.	Rozstrzyganie konfliktów metod domyślnych	112
3.3.	Przykłady interfejsów	114
3.3.1.	Interfejs Comparable	114
3.3.2.	Interfejs Comparator	115
3.3.3.	Interfejs Runnable	116
3.3.4.	Wywołania zwrotne interfejsu użytkownika	117
3.4.	Wyrażenia lambda	118
3.4.1.	Składnia wyrażeń lambda	118
3.4.2.	Interfejsy funkcyjne	119
3.5.	Referencje do metod i konstruktora	120
3.5.1.	Referencje do metod	121
3.5.2.	Referencje konstruktora	122
3.6.	Przetwarzanie wyrażeń lambda	123
3.6.1.	Implementacja odroczonego wykonania	123
3.6.2.	Wybór interfejsu funkcjonalnego	124
3.6.3.	Implementowanie własnych interfejsów funkcjonalnych	125
3.7.	Wyrażenia lambda i zasięg zmiennych	126
3.7.1.	Zasięg zmiennej lambda	126
3.7.2.	Dostęp do zmiennych zewnętrznych	127

3.8.	Funkcje wyższych rzędów	129
3.8.1.	Metody zwracające funkcje	129
3.8.2.	Metody modyfikujące funkcje	130
3.8.3.	Metody interfejsu Comparator	130
3.9.	Lokalne klasy wewnętrzne	131
3.9.1.	Klasy lokalne	131
3.9.2.	Klasy anonimowe	132
	Ćwiczenia	133

Rozdział 4. Dziedziczenie i mechanizm refleksji 135

4.1.	Rozszerzanie klas	136
4.1.1.	Klasy nadrzędne i podrzędne	136
4.1.2.	Definiowanie i dziedziczenie metod klas podrzędnych	137
4.1.3.	Przesłanianie metod	137
4.1.4.	Tworzenie klasy podrzędnej	139
4.1.5.	Przypisania klas nadrzędnych	139
4.1.6.	Rzutowanie	140
4.1.7.	Metody i klasy z modyfikatorem final	140
4.1.8.	Abstrakcyjne metody i klasy	141
4.1.9.	Ograniczony dostęp	142
4.1.10.	Anonimowe klasy podrzędne	143
4.1.11.	Dziedziczenie i metody domyślne	143
4.1.12.	Wywołania metod z super	144
4.2.	Object — najwyższa klasa nadrzędna	145
4.2.1.	Metoda toString	145
4.2.2.	Metoda equals	147
4.2.3.	Metoda hashCode	149
4.2.4.	Klonowanie obiektów	150
4.3.	Wyliczenia	153
4.3.1.	Sposoby wyliczania	153
4.3.2.	Konstruktory, metody i pola	154
4.3.3.	Zawartość elementów	155
4.3.4.	Elementy statyczne	155
4.3.5.	Wyrażenia switch ze stałymi wyliczeniowymi	156
4.4.	Informacje o typie i zasobach w czasie działania programu	157
4.4.1.	Klasa Class	157
4.4.2.	Wczytywanie zasobów	158
4.4.3.	Programy wczytujące klasy	160
4.4.4.	Kontekstowy program wczytujący klasy	162
4.4.5.	Programy do ładowania usług	163
4.5.	Refleksje	165
4.5.1.	Wyliczanie elementów klasy	165
4.5.2.	Kontrolowanie obiektów	166
4.5.3.	Wywoływanie metod	166
4.5.4.	Tworzenie obiektów	167
4.5.5.	JavaBeans	167
4.5.6.	Praca z tablicami	169
4.5.7.	Klasa Proxy	170
	Ćwiczenia	172

Rozdział 5. Wyjątki, asercje i logi	175
5.1. Obsługa wyjątków	176
5.1.1. Wyrzucanie wyjątków	176
5.1.2. Hierarchia wyjątków	177
5.1.3. Deklarowanie wyjątków kontrolowanych	179
5.1.4. Przechwytywanie wyjątków	180
5.1.5. Wyrażenie try z określeniem zasobów	181
5.1.6. Klauzula finally	182
5.1.7. Ponowne wyrzucanie wyjątków i łączenie ich w łańcuchy	183
5.1.8. Śledzenie stosu	185
5.1.9. Metoda Objects.requireNonNull	185
5.2. Asercje	186
5.2.1. Użycie asercji	186
5.2.2. Włączanie i wyłączanie asercji	187
5.3. Rejestrowanie danych	188
5.3.1. Klasa Logger	188
5.3.2. Mechanizmy rejestrujące dane	188
5.3.3. Poziomy rejestrowania danych	189
5.3.4. Inne metody rejestrowania danych	189
5.3.5. Konfiguracja mechanizmów rejestrowania danych	191
5.3.6. Programy obsługujące rejestrowanie danych	192
5.3.7. Filtry i formaty	194
Ćwiczenia	195
Rozdział 6. Programowanie uogólnione	197
6.1. Klasy uogólnione	198
6.2. Metody uogólnione	199
6.3. Ograniczenia typów	200
6.4. Zmienność typów i symbole wieloznaczne	201
6.4.1. Symbole wieloznaczne w typach podrzędnych	202
6.4.2. Symbole wieloznaczne typów nadrzędnych	202
6.4.3. Symbole wieloznaczne ze zmiennymi typami	203
6.4.4. Nieograniczone symbole wieloznaczne	205
6.4.5. Przechwytywanie symboli wieloznacznych	205
6.5. Uogólnienia w maszynie wirtualnej Javy	206
6.5.1. Wymazywanie typów	206
6.5.2. Wprowadzanie rzutowania	207
6.5.3. Metody pomostowe	207
6.6. Ograniczenia uogólnień	209
6.6.1. Brak typów prostych	209
6.6.2. W czasie działania kodu wszystkie typy są surowe	209
6.6.3. Nie możesz tworzyć instancji zmiennych opisujących typy	210
6.6.4. Nie możesz tworzyć tablic z parametryzowanym typem	212
6.6.5. Zmienne opisujące typ klasy nie są poprawne w kontekście statycznym	213
6.6.6. Metody nie mogą wywoływać konfliktów po wymazywaniu typów	213
6.6.7. Wyjątki i uogólnienia	214
6.7. Refleksje i uogólnienia	215
6.7.1. Klasa Class<T>	215
6.7.2. Informacje o uogólnionych typach w maszynie wirtualnej	216
Ćwiczenia	218

Rozdział 7. Kolekcje	221
7.1. Mechanizmy do zarządzania kolekcjami	222
7.2. Iteratory	225
7.3. Zestawy	226
7.4. Mapy	227
7.5. Inne kolekcje	230
7.5.1. Właściwości	231
7.5.2. Zestawy bitów	231
7.5.3. Zestawy wyliczeniowe i mapy	233
7.5.4. Stosy, kolejki zwykłe i dwukierunkowe oraz kolejki z priorytetami	234
7.5.5. Klasa WeakHashMap	235
7.6. Widoki	235
7.6.1. Zakresy	236
7.6.2. Widoki puste i typu singleton	236
7.6.3. Niemodyfikowalne widoki	237
Ćwiczenia	238
Rozdział 8. Strumienie	241
8.1. Od iteratorów do operacji strumieniowych	242
8.2. Tworzenie strumienia	244
8.3. Metody filter, map i flatMap	245
8.4. Wycinanie podstrumieni i łączenie strumieni	246
8.5. Inne przekształcenia strumieni	247
8.6. Proste redukcje	247
8.7. Typ Optional	248
8.7.1. Jak korzystać z wartości Optional	249
8.7.2. Jak nie korzystać z wartości Optional	250
8.7.3. Tworzenie wartości Optional	250
8.7.4. Łączenie flatMap z funkcjami wartości Optional	250
8.8. Kolekcje wyników	251
8.9. Tworzenie map	252
8.10. Grupowanie i partycjonowanie	254
8.11. Kolektory strumieniowe	255
8.12. Operacje redukcji	256
8.13. Strumienie typów prostych	257
8.14. Strumienie równoległe	259
Ćwiczenia	261
Rozdział 9. Przetwarzanie danych wejściowych i wyjściowych	263
9.1. Strumienie wejściowe i wyjściowe, mechanizmy wczytujące i zapisujące	264
9.1.1. Pozyskiwanie strumieni	264
9.1.2. Wczytywanie bajtów	265
9.1.3. Zapisywanie bajtów	266
9.1.4. Kodowanie znaków	266
9.1.5. Wczytywanie danych tekstowych	268
9.1.6. Generowanie danych tekstowych	270
9.1.7. Wczytywanie i zapisywanie danych binarnych	271
9.1.8. Pliki o swobodnym dostępie	272
9.1.9. Pliki mapowane w pamięci	272
9.1.10. Blokowanie plików	273

9.2.	Ścieżki, pliki i katalogi	273
9.2.1.	Ścieżki	273
9.2.2.	Tworzenie plików i katalogów	275
9.2.3.	Kopiowanie, przenoszenie i usuwanie plików	276
9.2.4.	Odwiedzanie katalogów	276
9.2.5.	System plików ZIP	279
9.3.	Połączenia URL	280
9.4.	Wyrażenia regularne	281
9.4.1.	Składnia wyrażeń regularnych	281
9.4.2.	Odnajdywanie jednego lub wszystkich dopasowań	285
9.4.3.	Grupy	286
9.4.4.	Usuwanie lub zastępowanie dopasowań	287
9.4.5.	Flagi	288
9.5.	Serializacja	288
9.5.1.	Interfejs Serializable	289
9.5.2.	Chwilowe zmienne instancji	290
9.5.3.	Metody readObject i writeObject	291
9.5.4.	Metody readResolve i writeReplace	292
9.5.5.	Wersjonowanie	293
	Ćwiczenia	294
Rozdział 10. Programowanie współbieżne		297
10.1.	Zadania współbieżne	298
10.1.1.	Uruchamianie zadań	299
10.1.2.	Obiekty Future i Executor	300
10.2.	Bezpieczeństwo wątków	302
10.2.1.	Widoczność	302
10.2.2.	Wyścigi	304
10.2.3.	Strategie bezpiecznego korzystania ze współbieżności	306
10.2.4.	Klasy niemodyfikowalne	307
10.3.	Algorytmy równoległe	308
10.3.1.	Strumienie równoległe	308
10.3.2.	Równoległe operacje na tablicach	309
10.4.	Struktury danych bezpieczne dla wątków	310
10.4.1.	Klasa ConcurrentHashMap	310
10.4.2.	Kolejki blokujące	312
10.4.3.	Inne struktury danych bezpieczne dla wątków	313
10.5.	Wartości atomowe	314
10.6.	Blokady	316
10.6.1.	Blokady wielowejsściowe	316
10.6.2.	Słowo kluczowe synchronized	317
10.6.3.	Oczekiwanie warunkowe	319
10.7.	Wątki	321
10.7.1.	Uruchamianie wątku	321
10.7.2.	Przerywanie wątków	322
10.7.3.	Zmienne lokalne w wątku	323
10.7.4.	Dodatkowe właściwości wątku	324
10.8.	Obliczenia asynchroniczne	325
10.8.1.	Długie zadania obsługujące interfejs użytkownika	325
10.8.2.	Klasa CompletableFuture	326

10.9.	Procesy	329
10.9.1.	Tworzenie procesu	329
10.9.2.	Uruchamianie procesu	331
Ćwiczenia	331
Rozdział 11. Adnotacje	337	
11.1.	Używanie adnotacji	338
11.1.1.	Elementy adnotacji	339
11.1.2.	Wielokrotne i powtarzane adnotacje	340
11.1.3.	Adnotacje deklaracji	340
11.1.4.	Adnotacje wykorzystania typów	341
11.1.5.	Jawne określanie odbiorców	342
11.2.	Definiowanie adnotacji	343
11.3.	Adnotacje standardowe	345
11.3.1.	Adnotacje do kompilacji	345
11.3.2.	Adnotacje do zarządzania zasobami	347
11.3.3.	Metaadnotacje	347
11.4.	Przetwarzanie adnotacji w kodzie	349
11.5.	Przetwarzanie adnotacji w kodzie źródłowym	352
11.5.1.	Przetwarzanie adnotacji	352
11.5.2.	API modelu języka	353
11.5.3.	Wykorzystanie adnotacji do generowania kodu źródłowego	353
Ćwiczenia	356
Rozdział 12. API daty i czasu	357	
12.1.	Linia czasu	358
12.2.	Daty lokalne	360
12.3.	Modyfikatory daty	362
12.4.	Czas lokalny	363
12.5.	Czas strefowy	364
12.6.	Formatowanie i przetwarzanie	367
12.7.	Współpraca z przestarzałym kodem	370
Ćwiczenia	371
Rozdział 13. Internacjonalizacja	373	
13.1.	Lokalizacje	374
13.1.1.	Określanie lokalizacji	375
13.1.2.	Domyślna lokalizacja	377
13.1.3.	Nazwy wyświetlane	378
13.2.	Formaty liczb	378
13.3.	Waluty	379
13.4.	Formatowanie czasu i daty	380
13.5.	Porównywanie i normalizacja	382
13.6.	Formatowanie komunikatów	383
13.7.	Pakiety z zasobami	385
13.7.1.	Organizacja pakietów z zasobami	385
13.7.2.	Klasy z pakietami	387
13.8.	Kodowanie znaków	388
13.9.	Preferencje	389
Ćwiczenia	391

Rozdział 14. Kompilacja i skryptowanie	393
14.1. API kompilatora	394
14.1.1. Wywołanie kompilatora	394
14.1.2. Uruchamianie zadania kompilacji	394
14.1.3. Wczytywanie plików źródłowych z pamięci	395
14.1.4. Zapisywanie skompilowanego kodu w pamięci	396
14.1.5. Przechwytywanie komunikatów diagnostycznych	397
14.2. API skryptów	397
14.2.1. Tworzenie silnika skryptowego	398
14.2.2. Powiązania	399
14.2.3. Przekierowanie wejścia i wyjścia	399
14.2.4. Wywoływanie funkcji i metod skryptowych	400
14.2.5. Kompilowanie skryptu	401
14.3. Silnik skryptowy Nashorn	401
14.3.1. Uruchamianie Nashorna z wiersza poleceń	402
14.3.2. Wywoływanie metod pobierających i ustawiających dane oraz metod przeładowanych	403
14.3.3. Tworzenie obiektów języka Java	403
14.3.4. Ciągi znaków w językach JavaScript i Java	404
14.3.5. Liczby	405
14.3.6. Praca z tablicami	406
14.3.7. Listy i mapy	407
14.3.8. Wyrażenia lambda	407
14.3.9. Rozszerzanie klas Java i implementowanie interfejsów Java	408
14.3.10. Wyjątki	409
14.4. Skrypty powłoki z silnikiem Nashorn	410
14.4.1. Wykonywanie poleceń powłoki	410
14.4.2. Uzupelnianie ciągów znaków	411
14.4.3. Wprowadzanie danych do skryptu	412
Ćwiczenia	413
Skorowidz	415

3

Interfejsy i wyrażenia lambda

W tym rozdziale

- 3.1. Interfejsy
- 3.2. Metody statyczne i domyślne
- 3.3. Przykłady interfejsów
- 3.4. Wyrażenia lambda
- 3.5. Referencje do metod i konstruktora
- 3.6. Przetwarzanie wyrażeń lambda
- 3.7. Wyrażenia lambda i zasięg zmiennych
- 3.8. Funkcje wyższych rzędów
- 3.9. Lokalne klasy wewnętrzne
- Ćwiczenia

Java została zaprojektowana jako obiektowy język programowania w latach 90. ubiegłego wieku, w czasie gdy programowanie obiektowe było najważniejszym paradygmatem w tworzeniu oprogramowania. Interfejsy są kluczową funkcjonalnością w programowaniu obiektowym. Pozwalają na określenie, co ma zostać wykonane bez konieczności tworzenia implementacji.

Długo przed pojawieniem się programowania obiektowego istniały funkcjonalne języki programowania (takie jak Lisp), w których to funkcje, a nie obiekty, były najważniejszym mechanizmem tworzącym strukturę programu. Ostatnio programowanie funkcjonalne jest coraz ważniejsze, ponieważ dobrze sprawdza się w przypadku programowania równoległego i zdarzeniowego („reaktywnego”). Java wspiera wyrażenia funkcyjne, które stanowią wygodne połączenie pomiędzy programowaniem obiektowym a funkcjonalnym. W tym rozdziale opowiemy o interfejsach i wyrażeniach lambda.

Najważniejsze punkty tego rozdziału:

- Interfejs określa zestaw metod, które klasa implementująca musi dostarczyć.
- Interfejs stanowi typ nadrzędny (ang. *supertype*) dla każdej klasy, która go implementuje. Dlatego można przypisać instancje klasy do zmiennych, których typ jest określony interfejsem.
- Interfejs może zawierać metody statyczne. Wszystkie zmienne interfejsu są automatycznie uznawane za statyczne i ostateczne (ang. *final*).
- Interfejs może zawierać domyślne metody, które implementująca klasa może odziedziczyć lub przesłonić.
- Interfejsy `Comparable` i `Comparator` są używane do porównywania obiektów.
- Wyrażenie lambda opisuje blok kodu, który może być wykonany później.
- Wyrażenia lambda są konwertowane na interfejsy funkcjonalne.
- Referencje metod i konstruktorów odwołują się do metod lub konstruktorów bez ich wykonywania.
- Wyrażenia lambda i lokalne klasy wewnętrzne mogą uzyskiwać dostęp do zmiennych typu `final` znajdujących się w zasięgu klasy zewnętrznej.

3.1. Interfejsy

Interfejs to mechanizm pozwalający na zapisanie kontraktu pomiędzy dwoma stronami: dostawcą usług i klasami, które chcą, by ich obiekty mogły być wykorzystywane z usługą. W kolejnych podrozdziałach zobaczysz, jak definiować i wykorzystywać interfejsy w języku Java.

3.1.1. Deklarowanie interfejsu

Popatrzmy na usługę, która operuje na ciągu liczb całkowitych, dając informację o średniej z pierwszych `n` wartości:

```
public static double average(IntSequence seq, int n)
```

Takie sekwencje mogą przyjmować wiele form. Oto przykłady:

- ciąg liczb całkowitych wpisany przez użytkownika,
- ciąg wylosowanych liczb całkowitych,
- ciąg liczb pierwszych,
- ciąg elementów w tablicy zmiennych typu całkowitego,
- ciąg kodów znaków w postaci ciągu znaków (ang. *string*),
- ciąg cyfr w liczbie.

Chcemy zaimplementować *jedyn mechanizm* obsługujący wszystkie powyższe rodzaje danych.

Najpierw zobaczmy, jakie wspólne cechy mają ciągi liczb całkowitych. Aby móc obsłużyć taki ciąg, potrzebne są co najmniej dwie metody:

- sprawdzająca, czy istnieje kolejny element,
- pobierająca kolejny element.

Aby zadeklarować interfejs, dostarczasz nagłówki metod w taki sposób:

```
public interface IntSequence {
    boolean hasNext();
    int next();
}
```

Nie musisz implementować tych metod, ale jeśli chcesz, możesz dopisać domyślną implementację — patrz podrozdział 3.2.2, „Metody domyślne”. Jeśli nie ma domyślnej implementacji, mówimy, że metoda jest abstrakcyjna.



Wszystkie metody interfejsu automatycznie stają się publiczne. Dzięki temu nie trzeba dopisywać przy metodach `hasNext` i `next` modyfikatora `public`. Niektórzy programiści dopisują to dla zwiększenia przejrzystości kodu.

Metody w interfejsie wystarczą do zaimplementowania metody wyliczającej średnią `average`:

```
public static double average(IntSequence seq, int n) {
    int count = 0;
    double sum = 0;
    while (seq.hasNext() && count < n) {
        count++;
        sum += seq.next();
    }
    return count == 0 ? 0 : sum / count;
}
```

3.1.2. Implementowanie interfejsu

Popatrzmy teraz na drugą stronę medalu: klasy, które mają być wykorzystywane przez metodę `average`. Muszą one *implementować* interfejs `IntSequence`. Oto przykład takiej klasy:

```
public class SquareSequence implements IntSequence {
    private int i;

    public boolean hasNext() {
        return true;
    }

    public int next() {
        i++;
        return i * i;
    }
}
```

Istnieje nieskończenie wiele liczb, które są kwadratem innej liczby całkowitej, a obiekt tej klasy może zwracać kolejne takie liczby.

Słowo kluczowe `implements` mówi o tym, że klasa `SquareSequence` będzie obsługiwała interfejs `IntSequence`.



Klasa implementująca musi deklarować metody interfejsu jako publiczne. W przeciwnym wypadku będą one miały zasięg pakietu. Ponieważ interfejs wymaga, by metoda była publiczna, kompilator zgłosi błąd.

Poniższy kod oblicza średnią ze 100 pierwszych kwadratów:

```
SquareSequence squares = new SquareSequence();
double avg = average(squares, 100);
```

Wiele klas implementuje interfejs `IntSequence`. Na przykład poniższa klasa zwraca skończony ciąg, a dokładniej: cyfry dodatniej liczby całkowitej, począwszy od najmniej znaczącej:

```
public class DigitSequence implements IntSequence {
    private int number;

    public DigitSequence(int n) {
        number = n;
    }

    public boolean hasNext() {
        return number != 0;
    }

    public int next() {
        int result = number % 10;
        number /= 10;
        return result;
    }

    public int rest() {
        return number;
    }
}
```

Obiekt `new DigitSequence(1729)` zwraca cyfry: 9, 2, 7, 1, zanim funkcja `hasNext` zwróci `false`.



Klasy `SquareSequence` i `DigitSequence` implementują wszystkie metody interfejsu `IntSequence`. Jeśli klasa implementuje tylko niektóre z metod, musi być zadeklarowana z modyfikatorem `abstract`. W rozdziale 4. znajdziesz więcej informacji na temat klas abstrakcyjnych.

3.1.3. Konwersja do typu interfejsu

Poniższy fragment kodu oblicza średnią z wartości ciągu cyfr:


```
IntSequence digits = new DigitSequence(1729);
double avg = average(digits, 100);
// Przejrzy tylko cztery pierwsze wartości z ciągu
```

Popatrz na zmienną `digits`. Jej typ to `IntSequence`, nie `DigitSequence`. Zmienna typu `IntSequence` odwołuje się do obiektu dowolnej klasy implementującej interfejs `IntSequence`. Możesz zawsze przypisać do zmiennej obiekt, którego typ jest określony implementowanym interfejsem, lub przekazać go do metody oczekującej zmiennej z takim interfejsem.

A oto odrobina przydatnej terminologii. Typ `S` to typ nadrzędny typu `T` (podtypu), jeśli dowolna wartość podtypu może być przypisana do zmiennej typu nadrzędnego bez konwersji. Na przykład interfejs `IntSequence` jest typem nadrzędnym klasy `DigitSequence`.



Choć można deklarować zmienne, używając interfejsu jako ich typu, nie jest możliwe utworzenie instancji obiektu, którego typem będzie interfejs. Wszystkie obiekty muszą być instancjami klas.

3.1.4. Rzutowanie i operator `instanceof`

Czasem będziesz potrzebował odwrotnej konwersji — z typu nadrzędnego do podtypu. Wtedy zastosuj **rzutowanie**. Na przykład jeśli zdarzy się, że obiekt wskazywany przez zmienną typu `IntSequence` jest w rzeczywistości typu `DigitSequence`, możesz wykonać konwersję typu w taki sposób:

```
IntSequence sequence = ...;
DigitSequence digits = (DigitSequence) sequence;
System.out.println(digits.rest());
```

W tej sytuacji rzutowanie było potrzebne, ponieważ `rest` to metoda klasy `DigitSequence`, ale nie ma jej w `IntSequence`.

W ćwiczeniu 2. znajduje się lepszy przykład.

Możesz wykonać rzutowanie obiektu jedynie do typu jego rzeczywistej klasy lub jednego z jego typów nadrzędnych. Jeśli wykonasz nieprawidłowe rzutowanie, zostanie zgłoszony błąd kompilacji lub wyjątek rzutowania klasy:

```
String digitString = (String) sequence;
// Nie może zadziałać — IntSequence nie jest typem nadrzędnym dla String
RandomSequence randoms = (RandomSequence) sequence;
// Może zadziałać, zwróci wyjątek class cast exception, jeśli się nie powiedzie
```

Aby uniknąć zgłoszenia wyjątku, możesz przed wykonaniem rzutowania sprawdzić, czy jest to możliwe za pomocą operatora `instanceof`. Wyrażenie

```
obiekt instanceof Typ
```

zwraca `true`, jeśli obiekt jest instancją klasy, dla której `Typ` jest typem nadrzędnym. Warto to sprawdzać przed wykonaniem rzutowania.

```
if (sequence instanceof DigitSequence) {
    DigitSequence digits = (DigitSequence) sequence;
    ...
}
```

3.1.5. Rozszerzanie interfejsów

Interfejs może **rozszerzać** inny interfejs, dokładając dodatkowe metody do oryginalnych. Na przykład `Closeable` to interfejs z jedną metodą:

```
public interface Closeable {
    void close();
}
```

Jak zobaczysz w rozdziale 5., jest to ważny interfejs wykorzystywany do zwalniania zasobów w sytuacji, gdy wystąpi wyjątek.

Interfejs `Channel` rozszerza ten interfejs:

```
public interface Channel extends Closeable {
    boolean isOpen();
}
```

Klasa, która implementuje interfejs `Channel`, musi obsługiwać obie metody, a jej obiekty mogą być konwertowane do obu typów interfejsów.

3.1.6. Implementacja wielu interfejsów

Klasa może implementować dowolną liczbę interfejsów. Na przykład klasa `FileSequence`, która wczytuje liczby całkowite z pliku, może implementować interfejs `Closeable` i `IntSequence`:

```
public class FileSequence implements IntSequence, Closeable {
    ...
}
```

W takiej sytuacji klasa `FileSequence` ma dwa typy nadrzędne: `IntSequence` i `Closeable`.

3.1.7. Stałe

Każda zmienna zdefiniowana w interfejsie automatycznie otrzymuje atrybuty `public static final`.

Na przykład interfejs `SwingConstants` definiuje stałe opisujące kierunki na kompasie:

```
public interface SwingConstants {
    int NORTH = 1;
    int NORTH_EAST = 2;
    int EAST = 3;
    ...
}
```

Możesz odwoływać się do nich za pomocą pełnej nazwy `SwingConstants.NORTH`. Jeśli Twoja klasa zechce implementować interfejs `SwingConstants`, możesz opuścić przedrostek `Swing` → `Constants` i napisać jedynie `NORTH`. Nie jest to jednak często wykorzystywane. Dużo lepiej w przypadku zestawu stałych wykorzystać typ wyliczeniowy — patrz rozdział 4.



Nie możesz umieścić w interfejsie zmiennych instancji. Interfejs określa zachowanie, a nie stan obiektu.

3.2. Metody statyczne i domyślne

W starszych wersjach języka Java wszystkie metody interfejsu musiały być abstrakcyjne — to znaczy bez implementacji. Obecnie możesz dodać metody z implementacją na dwa sposoby: jako metody statyczne i metody domyślne. Poniższe podrozdziały opisują tego typu metody.

3.2.1. Metody statyczne

Nigdy nie było technicznych przeszkód, aby interfejs mógł posiadać metody statyczne, ale nie pasowały one do roli interfejsów jako abstrakcyjnej specyfikacji. To podejście się zmieniło. Szczególnie metody wytwórcze pasują do interfejsów. Na przykład interfejs `IntSequence` może mieć statyczną metodę `digitsOf` generującą ciąg cyfr z przekazanej liczby całkowitej:

```
IntSequence digits = IntSequence.digitsOf(1729);
```

Metoda zwraca instancję klasy implementującej interfejs `IntSequence`, ale przy wywoływaniu nie ma znaczenia, która to będzie klasa.

```
public interface IntSequence {  
    ...  
    public static IntSequence digitsOf(int n) {  
        return new DigitSequence(n);  
    }  
}
```



W przeszłości często umieszczano metody statyczne w dodatkowej klasie. W bibliotece standardowej można znaleźć pary zawierające interfejs i dodatkową klasę, takie jak `Collection/Collections` lub `Path/Paths`. Taki podział nie jest już konieczny.

3.2.2. Metody domyślne

Możesz dostarczyć **domyślną** implementację dowolnej metody interfejsu. Musisz oznaczyć taką metodę modyfikatorem `default`.

```
public interface IntSequence {  
    default boolean hasNext() { return true; }  
}
```

```
// Domyślnie sekwencje są nieskończone
int next();
}
```

Klasa implementująca ten interfejs może przesłonić metodę `hasNext` lub odziedziczyć domyślną implementację.



Wprowadzenie możliwości definiowania metod domyślnych czyni przestarzałym klasyczny wzorec polegający na tworzeniu interfejsu i klasy, która implementuje większość lub wszystkie jego metody zastosowany w przypadku `Collection/AbstractCollection` czy `WindowListener/WindowAdapter` w Java API. Obecnie należy po prostu implementować metody w interfejsie.

Ważnym zastosowaniem domyślnych metod jest umożliwienie **modyfikowania interfejsów**. Popatrzmy przykładowo na interfejs `Collection`, który jest częścią języka Java od wielu lat. Załóżmy, że jakiś czas temu utworzyłeś klasę

```
public class Bag implements Collection
```

Później, w Java 8, do interfejsu dodano metodę `stream`.

Załóżmy, że metoda `stream` nie ma domyślnej implementacji. W takiej sytuacji klasa `Bag` nie skompiluje się, ponieważ nie implementuje nowej metody. Dodanie metody bez domyślnej implementacji do interfejsu powoduje, że nie zostanie zachowana **kompatybilność źródeł** (ang. *source-compatible*).

Załóżmy jednak, że nie rekompilujesz klasy i po prostu korzystasz ze starego pliku JAR zawierającego skompilowaną klasę. Klasa nadal będzie się ładować, nawet bez brakującej metody. Programy wciąż mogą tworzyć instancje klasy `Bag` i nic nie będzie się działo. (Dodanie metody do interfejsu zachowuje kompatybilność binariów (ang. *binary-compatible*)). Jeśli jednak program wywoła metodę `stream` na instancji klasy `Bag`, wystąpi błąd `AbstractMethodError`.

Uczynienie metody domyślną rozwiązuje oba problemy. Klasa `Bag` znowu będzie się kompilowała. A jeśli klasa będzie załadowana bez ponownej kompilacji i zostanie wywołana metoda `stream` na instancji klasy `Bag`, wykonany zostanie kod metody `Collection.stream`.

3.2.3. Rozstrzygnięcie konfliktów metod domyślnych

Jeśli klasa implementuje dwa interfejsy, z których jeden ma domyślną metodę, a drugi metodę (domyślną lub nie) z taką samą nazwą i typami parametrów, musisz rozstrzygnąć konflikt. Nie zdarza się to zbyt często i zazwyczaj dość łatwe jest rozwiązanie tej sytuacji.

Popatrzmy na przykład. Załóżmy, że mamy interfejs `Person` z metodą `getId`:

```
public interface Person {
    String getName();
    default int getId() { return 0; }
}
```

Załóżmy też, że mamy interfejs `Identified`, również obejmujący taką metodę:

```
public interface Identified {
    default int getId() { return Math.abs(hashCode()); }
}
```

Działanie metody `hashCode` zobaczysz w rozdziale 4. Na razie ważne jest tylko to, że zwraca ona liczby całkowite pobrane z obiektu.

Co się dzieje, gdy tworzysz klasę implementującą oba te interfejsy?

```
public class Employee implements Person, Identified {
    ...
}
```

Klasa dziedziczy dwie metody `getId` dostarczone przez interfejsy `Person` i `Identified`. Nie ma sposobu, by kompilator mógł wybrać, która z nich jest lepsza. Kompilator zgłasza błąd i pozostawia Tobie rozwiązanie tego problemu. Utwórz metodę `getId` w klasie `Employee` i zaimplementuj własny mechanizm nadawania identyfikatorów lub przekaż to do jednej z wywołujących konflikt metod w taki sposób:

```
public class Employee implements Person, Identified {
    public int getId() { return Identified.super.getId(); }
    ...
}
```



Słowo kluczowe `super` pozwala na wywołanie metody typu nadrzędnego. W takim przypadku musimy określić, który typ nadrzędny chcemy wykorzystać. Składnia może nie wyglądać najlepiej, ale jest spójna ze składnią wywoływania metod klasy nadrzędnej, którą zobaczysz w rozdziale 4.

Załóżmy, że interfejs `Identified` nie zawiera domyślnej implementacji `getId`:

```
interface Identified {
    int getId();
}
```

Czy klasa `Employee` może odziedziczyć metodę domyślną z interfejsu `Person`? Na pierwszy rzut oka może to się wydać rozsądne. Ale skąd kompilator ma wiedzieć, czy metoda `Person.getId` robi dokładnie to, czego oczekuje się od metody `Identifier.getId`? Może ona przecież zwracać na przykład informację o tym, z czym dana osoba się identyfikuje, a nie jej numer identyfikacyjny.

Projektanci języka Java postawili na bezpieczeństwo i spójność. Nie ma znaczenia, jaki konflikt występuje między dwoma interfejsami; jeśli przynajmniej jeden z interfejsów zawiera implementację, kompilator zgłasza błąd i pozostawia programiście rozwiązanie problemu.



Jeśli żaden z interfejsów nie zawiera domyślnej lub współdzielonej metody, konflikt się nie pojawi. Implementując klasę, można zaimplementować metodę lub pozostawić ją bez implementacji i zadeklarować klasę jako abstrakcyjną.



Jeśli klasa rozszerza klasę nadrzędną (patrz rozdział 4.) i implementuje interfejs, dziedzicząc taką samą metodę z obu, reguły są prostsze. W takim przypadku liczą się tylko metody klasy nadrzędnej, a metody domyślne z interfejsu są po prostu ignorowane. Jest to w rzeczywistości częstszy przypadek niż konflikty między interfejsami. Szczegóły możesz zobaczyć w rozdziale 4.

3.3. Przykłady interfejsów

Na pierwszy rzut oka interfejsy nie robią zbyt wiele. Interfejs to po prostu zestaw metod, które klasa musi zaimplementować. Dla podkreślenia znaczenia interfejsów w kolejnych podrozdziałach przedstawione zostaną cztery przykłady często wykorzystywanych interfejsów z biblioteki standardowej języka Java.

3.3.1. Interfejs Comparable

Załóżmy, że chcesz posortować tablicę obiektów. Algorytm sortujący porównuje kolejne elementy i zmienia ich kolejność, jeśli jest niewłaściwa. Oczywiście reguły porównywania są inne dla każdej klasy, a algorytm sortujący powinien po prostu wywołać metodę dostarczoną przez klasę. Dopóki wszystkie klasy będą zgodne co do tego, którą metodę należy wywołać, algorytm sortujący może działać. I tutaj właśnie wkraczają na scenę interfejsy.

Jeśli klasa chce umożliwić sortowanie swoich obiektów, powinna implementować interfejs Comparable. W tym interfejsie wykorzystana jest dodatkowa sztuczka techniczna. Chcemy porównywać ciągi znaków z ciągami znaków, pracowników z pracownikami itd. Dlatego interfejs Comparable ma parametryzowany typ.

```
public interface Comparable<T> {
    int compareTo(T other);
}
```

Na przykład klasa `String` implementuje `Comparable<String>`, więc metoda `compareTo` ma nagłówek

```
int compareTo(String other)
```



Typ danych zawierający pola o parametryzowanych typach, taki jak `Comparable` czy `ArrayList`, jest typem uogólnionym. Więcej na temat typów **uogólnionych** (ang. *generic type*) dowiesz się z rozdziału 6.

Przy wywołaniu `x.compareTo(y)` metoda `compareTo` zwraca wartość całkowitą, pozwalającą określić, czy pierwszeństwo ma `x`, czy `y`. Wartość dodatnia (nie musi być to 1) oznacza, że element `x` powinien znaleźć się za elementem `y`. Liczba ujemna (nie musi być to -1) jest zwracana, gdy element `x` powinien znaleźć się przed elementem `y`. Jeśli `x` i `y` zostaną uznane za równe, zwrócona zostanie wartość 0.

Zauważ, że wartością zwracaną może być dowolna liczba całkowita. Taka elastyczność się przydaje, ponieważ pozwala zwrócić różnicę nieujemnych liczb całkowitych.

```
public class Employee implements Comparable<Employee> {
    ...
    public int compareTo(Employee other) {
        return getId() - other.getId(); //Poprawne dla identyfikatorów większych lub
        równych 0
    }
}
```



Zwracanie różnicy liczb całkowitych może spowodować wystąpienie błędu, gdy liczby mogą przyjmować wartości ujemne. W takiej sytuacji można przekroczyć zakres przy dużych operandach różnych znaków. W takim wypadku należy skorzystać z metody `Integer.compareTo`, która działa poprawnie dla wszystkich liczb całkowitych.

Gdy porównujesz liczby zmiennoprzecinkowe, nie możesz po prostu zwrócić różnicy. Zamiast tego należy skorzystać ze statycznej metody `Double.compare`. Działa ona poprawnie nawet dla wartości nieskończonych i NaN.

Poniżej znajduje się klasa `Employee` z implementacją interfejsu `Comparable` porządkująca pracowników według wynagrodzenia:

```
public class Employee implements Comparable<Employee> {
    ...
    public int compareTo(Employee other) {
        return Double.compare(salary, other.salary);
    }
}
```



Metoda `compare` ma prawo odwoływać się do zmiennej `other.salary`. W języku Java metoda może uzyskać dostęp do prywatnych właściwości dowolnego obiektu swojej klasy.

Klasa `String`, tak jak ponad 100 innych klas w bibliotece języka Java, implementuje interfejs `Comparable`. Możesz wykorzystać metodę `Arrays.sort`, by posortować tablicę obiektów typu `Comparable`:

```
String[] friends = { "Piotrek", "Paweł", "Maria" };
Arrays.sort(friends); // Teraz zmienna friends ma wartość ["Maria", "Paweł", "Piotr"]
```



Niestety, metoda `Arrays.sort` nie sprawdza podczas kompilacji, czy przekazany do niej parametr jest tablicą obiektów typu `Comparable`. Zgłasza wyjątek, jeśli trafi na element klasy, która nie implementuje interfejsu `Comparable`.

3.3.2. Interfejs Comparator

Teraz założmy, że chcemy uszeregować ciągi znaków nie w kolejności alfabetycznej, a według długości (rosnąco). Nie możemy zaimplementować w klasie `String` metody `compareTo` na dwa sposoby ani, w żadnym wypadku, nie możemy jej zmodyfikować, ponieważ nie jest to nasza klasa.

Aby sobie z tym poradzić, skorzystamy z innej wersji metody `Arrays.sort`, której parametry to tablica i **kompator** — instancja klasy, która implementuje interfejs `Comparator`.

```
public interface Comparator<T> {
    int compare(T first, T second);
}
```

Aby porównać długości ciągów znaków, należy zdefiniować klasę implementującą `Comparator` ↪`<String>`:

```
class LengthComparator implements Comparator<String> {
    public int compare(String first, String second) {
        return first.length() - second.length();
    }
}
```

Aby wykonać porównanie, konieczne jest utworzenie instancji:

```
Comparator<String> comp = new LengthComparator();
if (comp.compare(words[i], words[j]) > 0) ...
```

Porównaj to wywołanie z `words[i].compareTo(words[j])`. Metoda `compare` jest wywoływana na obiekcie komparatora, a nie na samym ciągu znaków.



Choć obiekt `LengthComparator` nie ma stanu, musisz utworzyć instancję, by wywołać metodę `compare` — nie jest to metoda statyczna.

Aby posortować tablicę, przekazaj obiekt `LengthComparator` do metody `Arrays.sort`:

```
String[] friends = { "Piotrek", "Paweł", "Maria" };
Arrays.sort(friends, new LengthComparator());
```

Teraz tablica ma postać `["Paweł", "Maria", "Piotrek"]` lub `["Maria", "Paweł", "Piotrek"]`.

W podrozdziale 3.4.2, „Interfejsy funkcjonalne”, zobaczysz, jak można dużo prościej korzystać z klasy `Comparator` dzięki użyciu wyrażenia lambda.

3.3.3. Interfejs `Runnable`

W czasach, gdy prawie każdy procesor ma wiele rdzeni, warto je wszystkie wykorzystać. Możesz zechcieć uruchomić poszczególne zadania w oddzielnych wątkach lub przekazać je do wykonania w puli wątków. Aby zdefiniować zadanie, należy zaimplementować interfejs `Runnable`. Ten interfejs ma tylko jedną metodę.

```
class HelloTask implements Runnable {
    public void run() {
        for (int i = 0; i < 1000; i++) {
            System.out.println("Hello, World!");
        }
    }
}
```


Jeśli zechcesz wykonać takie zadanie w nowym wątku, utwórz wątek z obiektu typu `Runnable` i uruchom go.

```
Runnable task = new HelloTask();
Thread thread = new Thread(task);
thread.start();
```

W takiej sytuacji metoda `run` jest wykonywana w odrębnym wątku, a bieżący wątek może kontynuować wykonywanie innych zadań.



W rozdziale 10. zobaczysz inne sposoby wykonywania obiektów typu `Runnable`.



Istnieje też interfejs `Callable<T>` dla zadań, który zwraca wynik typu `T`.

3.3.4. Wywołania zwrotne interfejsu użytkownika

W graficznym interfejsie użytkownika musisz określić akcje, jakie mają być wykonane, gdy użytkownik kliknie przycisk, wybierze opcję z menu, przeciągnie suwak itp. O wywołaniach takich funkcji mówi się, że są to **wywołania zwrotne** (ang. *callback*), ponieważ fragment kodu jest wywoływany w odpowiedzi na działanie użytkownika.

W bibliotekach GUI języka Java w wywoływanych funkcjach wykorzystywane są interfejsy. Na przykład w JavaFX do zgłaszania zdarzeń używany jest poniższy interfejs:

```
public interface EventHandler<T> {
    void handle(T event);
}
```

Jest to również uogólniony interfejs, w którym `T` oznacza typ zgłaszanego zdarzenia, takiego jak `ActionEvent` przy kliknięciu przycisku.

Aby określić działanie, zaimplementuj interfejs:

```
class CancelAction implements EventHandler<ActionEvent> {
    public void handle(ActionEvent event) {
        System.out.println("Och, nie!");
    }
}
```

Następnie utwórz obiekt tej klasy i dodaj go do przycisku:

```
Button cancelButton = new Button("Anuluj");
cancelButton.setOnAction(new CancelAction());
```



Ponieważ Oracle promuje JavaFX na następcę biblioteki Swing, w swoich przykładach wykorzystuje JavaFX. (Nie martw się — nie musisz wiedzieć na temat JavaFX więcej, niż zobaczyłeś w powyższych instrukcjach). Nieważne są szczegóły; w każdej bibliotece służącej do tworzenia interfejsu, czy to Swing, JavaFX, czy Android, musisz określić dla utworzonego przycisku kod, który będzie wykonany po jego kliknięciu.

Oczywiście ten sposób definiowania akcji przycisku jest dość kłopotliwy. W innych językach po prostu określasz funkcję do wykonania po kliknięciu przycisku bez zamieszania z definiowaniem i tworzeniem klasy. W kolejnym podrozdziale zobaczysz, jak zrobić to samo w języku Java.

3.4. Wyrażenia lambda

„Wyrażenie lambda” jest blokiem kodu, który możesz przekazać do późniejszego wykonania, raz lub kilka razy. We wcześniejszych podrozdziałach widziałeś wiele sytuacji, gdzie taki blok kodu by się przydał:

- do przekazania metody porównującej do `Arrays.sort`,
- do uruchomienia zadania w oddzielnym wątku,
- do określenia akcji, jaka powinna zostać wykonana po kliknięciu przycisku.

Java jest jednak językiem obiektowym, w którym (praktycznie) wszystko jest obiektem. W Javie nie ma typów funkcyjnych. Zamiast tego funkcje mają postać obiektów, instancji klas implementujących określony interfejs. Wyrażenia lambda udostępniają wygodną składnię do tworzenia takich instancji.

3.4.1. Składnia wyrażeń lambda

Ponownie zajmijmy się przykładem sortowania z podrozdziału 3.3.2, „Interfejs Comparator”. Przekazujemy kod sprawdzający, czy jeden ciąg znaków jest krótszy od innego. Obliczamy:

```
pierwszy.length() - drugi.length()
```

Czym są pierwszy i drugi? Są to ciągi znaków. Java jest językiem o silnym typowaniu i musimy określić również to:

```
(String pierwszy, String drugi) -> pierwszy.length() - drugi.length()
```

Właśnie zobaczyłeś swoje pierwsze **wyrażenie lambda**. Takie wyrażenie jest po prostu blokiem kodu z opisem zmiennych, które muszą zostać do niego przekazane.

Skąd taka nazwa? Wiele lat temu, zanim pojawiły się komputery, zajmujący się logiką Alonzo Church chciał formalnie opisać, co oznacza w przypadku funkcji matematycznej to, że jest ona obliczalna. (Co ciekawe, istnieją takie funkcje, w których przypadku nikt nie wie, jak obliczyć ich wartość). Church użył greckiej litery lambda (λ) do oznaczenia parametrów w taki sposób:

```
 $\lambda$ pierwszy.  $\lambda$ drugi[AST6]. pierwszy.length() - drugi.length()
```



Dlaczego λ ? Czy skończyły mu się litery alfabetu? W rzeczywistości w cieżkiej księdze *Principia mathematica* (http://pl.wikipedia.org/wiki/Principia_mathematica) do oznaczenia parametrów funkcji wykorzystano znak \wedge , co było inspiracją do tego, by użyć wielkiej litery lambda (Λ). W końcu jednak wykorzystał on małą literę. Od tego czasu wyrażenia z parametryzowanymi zmiennymi są nazywane *wyrażeniami lambda*.

Jeśli obliczeń wyrażenia lambda nie da się zapisać w jednym wyrażeniu, należy zapisać je w taki sam sposób jak przy tworzeniu metody — wewnątrz nawiasów `{}` z jawnie zapisaną instrukcją `return`. Na przykład:

```
(String pierwszy, String drugi) -> {
    int różnica = pierwszy.length() < drugi.length();
    if (różnica < 0) return -1;
    else if (różnica > 0) return 1;
    else return 0;
}
```

Jeśli wyrażenie lambda nie ma parametrów, należy umieścić puste nawiasy, jak w przypadku metody bez parametrów:

```
Runnable task = () -> { for (int i = 0; i < 1000; i++) doWork(); }
```

Jeśli typy parametrów wyrażenia lambda mogą być jednoznacznie ustalone, można je pominąć. Na przykład:

```
Comparator<String> comp
    = (pierwszy, drugi) -> pierwszy.length() - drugi.length();
// Zadziała jak (String pierwszy, String drugi)
```

W tym przypadku kompilator może określić, że zmienne `pierwszy` i `drugi` muszą być typu `String`, ponieważ wyrażenie lambda jest przypisane do komparatora dla tego typu. (Przyjrzyjmy się temu dokładniej w kolejnym podrozdziale).

Jeśli metoda ma jeden parametr domyślnego typu, możesz nawet pominąć nawiasy:

```
EventHandler<ActionEvent> listener = event ->
    System.out.println("Oh, nie!");
// Zamiast (event) -> lub (ActionEvent event) ->
```

Nigdy nie określa się typu wartości zwracanej przez wyrażenie lambda. Kompilator jednak ustala go na podstawie treści kodu i sprawdza, czy zgadza się on z oczekiwanym typem. Na przykład wyrażenie

```
(String pierwszy, String drugi) -> pierwszy.length() - drugi.length()
```

może być użyte w kontekście, w którym oczekiwany jest wynik typu `int` (lub typu kompatybilnego, jak `Integer`, `long` czy `double`).

3.4.2. Interfejsy funkcyjne

Jak już widziałeś, w języku Java istnieje wiele interfejsów określających działania, takich jak `Runnable` czy `Comparator`. Wyrażenia lambda są kompatybilne z tymi interfejsami.

Możesz umieścić wyrażenie lambda wszędzie tam, gdzie oczekiwany jest obiekt implementujący *jedną metodę abstrakcyjną*. Taki interfejs nazywany jest **interfejsem funkcjonalnym**.

Aby zademonstrować konwersję do interfejsu funkcjonalnego, przyjrzyjmy się metodzie `Arrays.sort`. Jej drugi parametr wymaga instancji interfejsu `Comparator` zawierającego jedną metodę. Wstawmy tam po prostu wyrażenie lambda:

```
Arrays.sort(słowa,
    (pierwszy, drugi) -> pierwszy.length() - drugi.length());
```

W tle drugi parametr metody `Arrays.sort` zamieniany jest na obiekt pewnej klasy implementującej `Comparator<String>`. Wywołanie metody `Compare` na tym obiekcie powoduje wykonanie treści wyrażenia lambda. Zarządzanie takimi obiektami i klasami jest w pełni zależne od implementacji i dobrze zoptymalizowane.

W większości języków programowania obsługujących literały funkcyjne możesz deklarować typy funkcyjne takie jak `(String, String) -> int`, co powoduje umieszczenie w tak zadeklarowanej zmiennej funkcji i jej wykonanie. W języku Java wyrażenie lambda można wykonać *tylko w jeden sposób*: umieścić je w zmiennej, której typem jest interfejs funkcjonalny, tak by została zamieniona w instancję tego interfejsu.



Nie możesz przypisać wyrażenia lambda do zmiennej typu `Object`, wspólnego typu nadrzędnego dla wszystkich klas języka Java (patrz rozdział 4.). `Object` to klasa, a nie interfejs funkcjonalny.

Biblioteka standardowa udostępnia dużą liczbę interfejsów funkcjonalnych (patrz podrozdział 3.6.2, „Wybieranie interfejsu funkcjonalnego”). Jednym z nich jest

```
public interface Predicate<T> {
    boolean test(T t);
    // Dodatkowe domyślne i statyczne metody
}
```

Klasa `ArrayList` ma metodę `removeIf`, której parametrem jest `Predicate`. Jest to zaprojektowane z myślą o zastosowaniu wyrażenia lambda. Na przykład poniższe wyrażenie usuwa wszystkie wartości `null` z tablicy `ArrayList`.

```
list.removeIf(e -> e == null);
```

3.5. Referencje do metod i konstruktora

Zdarza się, że jest już metoda wykonująca działanie, które chciałbyś wykorzystać w innym miejscu kodu. Istnieje specjalna składnia dla *referencji do metod*, która jest nawet krótsza niż wyrażenie lambda wywołujące metodę. Podobny skrót stosuje się w przypadku konstruktorów. Oba rozwiązania zobaczysz w kolejnych podrozdziałach.

3.5.1. Referencje do metod

Załóżmy, że chcesz sortować ciągi znaków bez zwracania uwagi na wielkość liter. Powinieneś wywołać

```
Arrays.sort(strings, (x, y) -> x.compareToIgnoreCase(y));
```

Zamiast tego możesz też przekazać takie wyrażenie:

```
Arrays.sort(strings, String::compareToIgnoreCase);
```

Wyrażenie `String::compareToIgnoreCase` jest **referencją metody**, która stanowi odpowiednik wyrażenia lambda `(x, y) -> x.compareToIgnoreCase(y)`.

Oto inny przykład. Klasa `Objects` definiuje metodę `isNull`. Wywołanie `Objects.isNull(x)` po prostu zwraca wartość `x == null`. Nie widać, aby warto było w tym przypadku tworzyć metodę, ale zostało to zaprojektowane w taki sposób, by przekazywać tu metodę. Wywołanie

```
list.removeIf(Objects::isNull);
```

usuwa wszystkie wartości `null` z listy.

Jako inny przykład załóżmy, że chcesz wyświetlić wszystkie elementy listy. Klasa `ArrayList` ma metodę `forEach` wykonującą funkcję na każdym jej elemencie. Mógłbyś wywołać

```
list.forEach(x -> System.out.println(x));
```

Przyjemniej jednak byłoby, gdybyś mógł przekazać po prostu metodę `println` do metody `forEach`. Możesz to zrobić tak:

```
list.forEach(System.out::println);
```

Jak możesz zobaczyć w tych przykładach, operator `::` oddziela nazwę metody od nazwy klasy czy obiektu. Istnieją trzy rodzaje:

1. *Klasa::metodaInstancji*
2. *Klasa::metodaStatyczna*
3. *obiekt::metodaInstancji*

W pierwszym przypadku pierwszy parametr staje się odbiorcą metody i wszystkie inne parametry są przekazywane do metody. Na przykład `String::compareToIgnoreCase` oznacza to samo co `(x, y) -> x.compareToIgnoreCase(y)`.

W drugim przypadku wszystkie parametry są przekazywane do metody statycznej. Wyrażenie metody `Objects::isNull` jest równoważne `x -> Objects.isNull(x)`.

W trzecim przypadku metoda jest wywoływana na danym obiekcie i parametry są przekazywane do metody instancji. W tej sytuacji `System.out::println` jest równoważne z `x -> System.out.println(x)`.



Gdy istnieje wiele przeładowanych metod z tą samą nazwą, kompilator na podstawie kontekstu będzie próbował ustalić, którą z nich chcesz wywołać. Na przykład istnieje wiele wersji metody `println`. Po przekazaniu do metody `forEach` zmiennej typu `ArrayList` `↳<String>` zostanie wybrana metoda `println(String)`.

W referencji do metody możesz wykorzystać parametr `this`. Na przykład `this::equals` jest równoważne z `x -> this.equals(x)`.



W klasie wewnętrznej możesz wykorzystać referencję `this` do klasy zewnętrznej poprzez `KlasaZewnętrzna.this::metoda`. Możesz też wykorzystać `super` — patrz rozdział 4.

3.5.2. Referencje konstruktora

Referencje konstruktora są odpowiednikami referencji metod, tyle że w ich przypadku nazwą metody jest `new`. Na przykład `Employee::new` jest referencją do konstruktora klasy `Employee`. Jeśli klasa ma więcej niż jeden konstruktor, od kontekstu zależy, który z nich zostanie wywołany.

Poniżej znajduje się przykład wykorzystania takiej referencji konstruktora. Załóżmy, że masz listę ciągów znaków:

```
List<String> names = ...;
```

Potrzebujesz listy pracowników, jednej dla każdej nazwy. Jak zobaczysz w rozdziale 8., możesz wykorzystać strumień, by wykonać to samo bez pętli: zamienić listę na strumień i wywołać metodę `map`. Powoduje to wykonanie funkcji i zbiera wszystkie rezultaty.

```
Stream<Employee> stream = names.stream().map(Employee::new);
```

Ponieważ `names.stream()` zawiera obiekty `String`, kompilator wie, że `Employee::new` odwołuje się do konstruktora `Employee(String)`.

Możesz tworzyć referencje do konstruktora z typami tablicowymi. Na przykład `int[]::new` jest referencją do konstruktora z jednym parametrem: długością tablicy. Jest to odpowiednik wyrażenia lambda `n -> new int[n]`.

Referencje konstruktora z typami tablicowymi pozwalają na ominięcie ograniczenia języka Java polegającego na tym, że nie jest możliwe skonstruowanie tablicy zmiennych typu prostego. (Szczegóły znajdziesz w rozdziale 6.). Z tego powodu metody takie jak `Stream.toArray` zwracają tablicę zmiennych typu `Object`, a nie tablicę zmiennych takiego samego typu jak zmienne znajdujące się w strumieniu:

```
Object[] employees = stream.toArray();
```

Nie jest to jednak satysfakcjonujące. Użytkownik potrzebuje tablicy pracowników, nie obiektów. Aby rozwiązać ten problem, inna wersja `toArray` akceptuje referencje do konstruktora:

```
Employee[] buttons = stream.toArray(Employee[]::new);
```

Metoda `toArray` wywołuje ten konstruktor, by uzyskać tablicę odpowiedniego typu. Następnie wypełnia ją i zwraca dane w tablicy.

3.6. Przetwarzanie wyrażen lambda

Wiesz już, jak tworzyć wyrażenia lambda i przekazać je do metody, która oczekuje interfejsu funkcjonalnego. W kolejnych podrozdziałach zobaczysz, jak napisać metody, które mogą korzystać z wyrażen lambda.

3.6.1. Implementacja odroczonego wykonania

Celem korzystania z wyrażen lambda jest **odroczone wykonanie**. W końcu jeśli chciałbyś wykonać jakieś polecenie w danym miejscu kodu bezzwłocznie, zrobiłbyś to bez opakowywania go w wyrażenie lambda. Istnieje wiele powodów opóźnienia wykonania kodu — są to:

- wykonanie kodu w oddzielnym wątku,
- wielokrotne wykonanie kodu,
- wykonanie kodu we właściwym miejscu algorytmu (na przykład operacja porównania przy sortowaniu),
- wykonanie kodu w reakcji na zdarzenie (kliknięcie przycisku, odebranie danych itd.),
- wykonanie kodu tylko w razie potrzeby.

Popatrzmy na prosty przykład. Załóżmy, że chcesz powtórzyć działanie n razy. Działanie i licznik są przekazywane do metody `repeat`:

```
repeat(10, () -> System.out.println("Witaj, świecie!"));
```

Aby wykorzystać wyrażenie lambda, musimy wybrać (lub w rzadkich przypadkach utworzyć) interfejs funkcjonalny. W takim przypadku możemy użyć na przykład `Runnable`:

```
public static void repeat(int n, Runnable action) {
    for (int i = 0; i < n; i++) action.run();
}
```

Zauważ, że kod z wyrażenia lambda wykonywany jest po wywołaniu `action.run()`.

Skomplikujmy teraz ten przykład. Chcemy do działania przekazać informację o numerze iteracji, w której jest wywoływane. W takim przypadku musimy wybrać interfejs funkcjonalny, który ma metodę z parametrem `int` i zwraca `void`. Zamiast tworzenia własnego mocno polecam wykorzystanie jednego ze standardowych interfejsów opisanych w kolejnym podrozdziale. Standardowym interfejsem do przetwarzania wartości typu `int` jest

```
public interface IntConsumer {
    void accept(int value);
}
```

Oto ulepszona wersja metody repeat:

```
public static void repeat(int n, IntConsumer action) {
    for (int i = 0; i < n; i++) action.accept(i);
}
```

A wywołuje się ją w taki sposób:

```
repeat(10, i -> System.out.println("Odliczanie: " + (9 - i)));
```

3.6.2. Wybór interfejsu funkcjonalnego

W większości funkcyjnych języków programowania typy funkcyjne są **strukturalne**. Aby określić funkcję mapującą dwa ciągi znaków na liczby całkowite, korzystasz z typu wyglądającego tak: `Funkcja2<String, String, Integer>` lub tak: `(String, String) -> int`. W języku Java zamiast tego deklarujesz intencję funkcji za pomocą interfejsu funkcjonalnego takiego jak `Comparator<String>`. W teorii języków programowania nazywane jest to **typowaniem nominalnym** (ang. *nominal typing*).

Oczywiście będzie wiele sytuacji, w których zechcesz przyjąć „dowolną funkcję” bez specjalnej semantyki. Istnieje szereg prostych typów funkcyjnych, które można do tego wykorzystać (patrz tabela 3.1), i bardzo dobrym pomysłem jest korzystanie z nich, gdy tylko jest to możliwe.

Tabela 3.1. Popularne interfejsy funkcjonalne

Interfejs funkcjonalny	Typy parametrów	Typ zwracany	Nazwa metody abstrakcyjnej	Opis	Inne metody
Runnable	brak	void	Run	Uruchamia działanie bez parametrów i wartości zwracanej	
Supplier<T>	brak	T	Get	Dostarcza wartość typu T	
Consumer<T>	T	void	Accept	Pobiera wartość typu T	andThen
BiConsume<T, U>	T, U	void	Accept	Pobiera wartości typu T i U	andThen
Function<T, R>	T	R	Apply	Funkcja z parametrem typu T	compose, andThen, identity
BiFunction<T, U, R>	T, U	R	Apply	Funkcja z parametrami typu T i U	andThen
UnaryOperator<T>	T	T	Apply	Operator jednoargumentowy dla typu T	compose, andThen, identity
BinaryOperator<T>	T, T	T	Apply	Operator dwuargumentowy dla typu T	andThen, maxBy, minBy
Predicate<t>	T	boolean	Test	Funkcja zwracająca wartość logiczną	and, or, negate, isEqual
BiPredicate<T, U>	T, U	boolean	Test	Dwuargumentowa funkcja zwracająca wartość logiczną	and, or, negate

Dla przykładu założmy, że piszesz metodę przetwarzającą pliki spełniające zadane kryteria. Czy powinieneś użyć klasy `java.io.FileFilter` czy `Predicate<File>`? Bardzo polecam korzystanie ze standardowego `Predicate<File>`. Jedyнным powodem, by tego nie robić, może być sytuacja, gdy masz już wiele użytecznych metod tworzących instancje `FileFilter`.



Większość standardowych interfejsów funkcjonalnych ma metody nieabstrakcyjne do tworzenia lub łączenia funkcji. Na przykład `Predicate.isEqual(a)` jest odpowiednikiem `a::equals`, ale działa również w sytuacji, gdy `a` ma wartość `null`. Istnieją domyślne metody: `and`, `or`, `negate` do łączenia predykatów. Na przykład `Predicate.isEqual(a).or(b)` jest równoważne z `x -> a.equals(x) || b.equals(x)`.

Tabela 3.2 pokazuje 34 dostępne specjalizacje dla typów prostych: `int`, `long` i `double`. Warto korzystać z tych specjalizacji, by unikać automatycznych przekształceń. Dlatego właśnie wykorzystałem `IntConsumer` zamiast `Consumer<Integer>` w poprzednim podrozdziale.

Tabela 3.2. Interfejsy funkcjonalne dla typów prostych
p, q to int, long, double; P, Q to Int, Long, Double

Interfejs funkcjonalny	Typy parametrów	Typ zwracany	Nazwa metody abstrakcyjnej
<code>BooleanSupplier</code>	brak	<code>Boolean</code>	<code>getAsBoolean</code>
<code>PSupplier</code>	brak	<i>P</i>	<code>getAsP</code>
<code>PConsumer</code>	<i>p</i>	<code>Void</code>	<code>accept</code>
<code>ObjPConsumer<T></code>	<i>T, p</i>	<code>Void</code>	<code>accept</code>
<code>PFunction<t></code>	<i>p</i>	<i>T</i>	<code>apply</code>
<code>PToQFunction</code>	<i>p</i>	<i>Q</i>	<code>applyAsQ</code>
<code>ToPFunction<T></code>	<i>T</i>	<i>P</i>	<code>applyAsP</code>
<code>ToPBiFunction<T, U></code>	<i>T, U</i>	<i>P</i>	<code>applyAsP</code>
<code>PUnaryOperator</code>	<i>p</i>	<i>P</i>	<code>applyAsP</code>
<code>PBinaryOperator</code>	<i>p, p</i>	<i>P</i>	<code>applyAsP</code>
<code>PPredicate</code>	<i>p</i>	<code>Boolean</code>	<code>test</code>

3.6.3. Implementowanie własnych interfejsów funkcjonalnych

Niezbyt często znajdziesz się w sytuacji, gdy żaden ze standardowych interfejsów funkcjonalnych nie będzie odpowiedni. Wtedy będzie trzeba stworzyć własny.

Założmy, że chcesz wypełnić obraz kolorowymi wzorami, dla których użytkownik określa funkcję zwracającą kolor każdego piksela. Nie ma standardowego typu mapującego `(int, int) -> Color`. Mógłbyś użyć `BiFunction<Integer, Integer, Color>`, ale to grozi automatycznym opakowywaniem (ang. *autoboxing*).

W takim przypadku warto zdefiniować nowy interfejs

```
@FunctionalInterface
public interface PixelFunction {
    Color apply(int x, int y);
}
```



Powinieneś oznaczać interfejsy funkcjonalne adnotacją `@FunctionalInterface`. Ma to dwie zalety. Po pierwsze, kompilator sprawdza, czy oznaczony w ten sposób kod jest interfejsem z jedną metodą abstrakcyjną. Po drugie, dokumentacja wygenerowana przez `javadoc` zawiera informację o tym, że jest to interfejs funkcjonalny.

Możesz już teraz zaimplementować metodę:

```
BufferedImage utwórzObraz (int width, int height, PixelFunction f) {
    BufferedImage image = new BufferedImage(width, height,
        BufferedImage.TYPE_INT_RGB);

    for (int x = 0; x < width; x++)
        for (int y = 0; y < height; y++) {
            Color color = f.apply(x, y);
            image.setRGB(x, y, color.getRGB());
        }
    return image;
}
```

Aby ją wywołać, utwórz wyrażenie lambda zwracające wartość koloru dla dwóch liczb całkowitych:

```
BufferedImage francuskaFlaga = createImage(150, 100,
    (x, y) -> x < 50 ? Color.BLUE : x < 100 ? Color.WHITE : Color.RED);
```

3.7. Wyrażenia lambda i zasięg zmiennych

Z kolejnych podrozdziałów dowiesz się, w jaki sposób zmienne zachowują się wewnątrz wyrażen lambda. Są to szczegóły techniczne, ale istotne przy pracy z wyrażeniami lambda.

3.7.1. Zasięg zmiennej lambda

Treść wyrażenia lambda ma *taki sam zasięg jak zagnieżdżony blok kodu*. Takie same reguły stosuje się przy konflikcie nazw i przesłanianiu. Nie można deklarować parametru lub zmiennej lokalnej w wyrażeniu lambda o takiej samej nazwie jak zmienna lokalna.

```
int first = 0;
Comparator<String> comp = (first, second) -> first.length() - second.length();
// Błąd: jest już zmienna o takiej nazwie
```

Wewnątrz metody nie możesz mieć dwóch zmiennych lokalnych o tej samej nazwie, dlatego nie możesz też wprowadzać takich zmiennych w wyrażeniu lambda.

Inną konsekwencją zasady „tego samego zasięgu” jest to, że słowo `this` w wyrażeniu lambda oznacza parametr `this` metody, która tworzy wyrażenie lambda. Dla przykładu rozważmy

```
public class Application() {
    public void doWork() {
        Runnable runner = () -> { ...: System.out.println(this.toString()); ... };
        ...
    }
}
```

Wyrażenie `this.toString()` wywołuje metodę `toString` obiektu `Application`, a nie instancji `Runnable`. Nie ma nic nietypowego w działaniu `this` w wyrażeniu lambda. Zasięg wyrażenia lambda jest zagnieżdżony wewnątrz metody `doWork`, a `this` ma takie samo znaczenie w każdym miejscu tej metody.

3.7.2. Dostęp do zmiennych zewnętrznych

Często w wyrażeniu lambda potrzebny jest dostęp do zmiennych z metody lub klasy wywołującej. Rozważmy taki przykład:

```
public static void powtórzKomunikat(String tekst, int liczba) {
    Runnable r = () -> {
        for (int i = 0; i < liczba; i++) {
            System.out.println(tekst);
        }
    };
    new Thread(r).start();
}
```

Zauważ, że wyrażenie lambda uzyskuje dostęp do zmiennych przekazanych jako parametr w szerszym kontekście, a nie w samym wyrażeniu lambda.

Rozważ wywołanie:

```
powtórzKomunikat("Witaj", 1000); // Wyświetla Witaj 100 razy w oddzielnym wątku
```

Popatrzmy teraz na zmienne `liczba` i `tekst` w wyrażeniu lambda. Widać, że tutaj dzieje się coś nieoczywistego. Kod tego wyrażenia lambda może być wykonywany jeszcze długo po tym, jak wywołanie metody `powtórzKomunikat` się zakończy i zmienne parametrów przestaną być dostępne. W jaki sposób zmienne `tekst` i `liczba` pozostają dostępne przy wykonywaniu wyrażenia lambda?

Aby zrozumieć, co się tutaj dzieje, musimy zmienić swoje podejście do wyrażeń lambda. Wyrażenie lambda ma trzy składniki:

1. blok kodu,
2. parametry,
3. wartości **wolnych** zmiennych — czyli takich zmiennych, które nie są parametrami i nie są zdefiniowane w kodzie.

W naszym przykładzie wyrażenie lambda ma dwie wolne zmienne, tekst i liczba. Struktura danych reprezentująca wyrażenie lambda musi przechowywać wartości tych zmiennych — w naszym przypadku "Witaj" i 1000. Mówimy, że te wartości zostały przejęte przez wyrażenie lambda. (Sposób, w jaki zostanie to wykonane, zależy od implementacji. Można na przykład zamienić wyrażenie lambda na obiekt z jedną metodą i wartości wolnych zmiennych skopiować do zmiennych instancji tego obiektu).



Techniczny termin określający blok kodu z wartościami wolnych zmiennych to **domknięcie** (ang. *closure*). W języku Java wyrażenia lambda są domknięciami.

Jak widziałeś, wyrażenie lambda ma dostęp do zmiennych zdefiniowanych w wywołującym je kodzie. Dla upewnienia się, że taka wartość jest poprawnie zdefiniowana, istnieje ważne ograniczenie. W wyrażeniu lambda masz dostęp tylko do zmiennych zewnętrznych, których wartość się nie zmienia. Czasem tłumaczy się to, mówiąc, że wyrażenie lambda przechwytuje wartości, a nie zmienne. Na przykład poniższy kod wygeneruje błąd przy kompilacji:

```
for (int i = 0; i < n; i++) {
    new Thread(() -> System.out.println(i)).start();
    // Błąd — nie można pobrać i
}
```

Wyrażenie lambda próbuje wykorzystać zmienną *i*, ale nie jest to możliwe, ponieważ ona się zmienia. Nie ma określonej wartości do pobrania. Zasadą jest, że wyrażenie lambda może uzyskać dostęp jedynie do zmiennych lokalnych z otaczającego kodu, które **efektywnie są stałymi** (ang. *effective final*). Taka zmienna nie jest modyfikowana — jest lub mogłaby być zdefiniowana z modyfikatorem `final`.



To samo dotyczy zmiennych używanych w lokalnej klasie wewnętrznej (patrz podrozdział 3.9, „Lokalne klasy wewnętrzne”). Dawniej ograniczenie było silniejsze — pobrane zmienne musiały być zadeklarowane z modyfikatorem `final`. Zostało to zmienione.



Zmienna rozszerzonej pętli `for` jest faktycznie stałą, ponieważ ma zasięg pojedynczej iteracji. Poniższy kod jest w pełni poprawny:

```
for (String arg : args) {
    new Thread(() -> System.out.println(arg)).start();
    // Można pobrać arg
}
```

Nowa zmienna `arg` jest tworzona przy każdej iteracji i ma przypisywaną kolejną wartość z tablicy `args`. W odróżnieniu od tego zasięgiem zmiennej `i` w poprzednim przykładzie była cała pętla.

Konsekwencją reguły nakazującej stosowanie „efektywnie stałych” zmiennych jest to, że wyrażenie lambda nie może zmodyfikować żadnej z wykorzystywanych wartości. Na przykład:

```
public static void powtórzKomunikat(String tekst, int liczba, int wątki) {
    Runnable r = () -> {
        while (liczba > 0) {
            liczba--; // Błąd: nie można modyfikować przechwyconej wartości
            System.out.println(tekst);
        }
    }
}
```

```

    };
    for (int i = 0; i < wątki; i++) new Thread(r).start();
}

```

Jest to w rzeczywistości pozytywna cecha. Jak zobaczysz w rozdziale 10., w sytuacji gdy dwa wątki aktualizują jednocześnie wartość zmiennej `liczba`, jej wartość pozostaje nieokreślona.



Nie licz, że kompilator wychwyci wszystkie błędy dostępu związane z równoczesnym dostępem. Zakaz modyfikowania dotyczy tylko zmiennych lokalnych. Jeśli zmienna `liczba` będzie zmienną instancji lub zmienną statyczną zewnętrznej klasy, błąd nie zostanie zgłoszony, nawet jeśli wynik działania będzie nieokreślony.



Można obejść ograniczenie uniemożliwiające wykonywanie operacji modyfikujących wartość, korzystając z tablicy o długości 1:

```

int[] licznik = new int[1];
button.setOnAction(event -> licznik[0]++);

```

Dzięki takiej konstrukcji zmienna `licznik` ma w tym kodzie stałą wartość — nigdy się nie zmienia, ponieważ cały czas wskazuje na tę samą tablicę i możesz uzyskać do niej dostęp w wyrażeniu lambda.

Oczywiście taki kod nie będzie bezpieczny przy operacjach wielowątkowych. Poza ewentualnym zastosowaniem w jednowątkowym interfejsie użytkownika jest to bardzo złe rozwiązanie. Implementację bezpiecznego licznika w zastosowaniach wielowątkowych pokażemy w rozdziale 10.

3.8. Funkcje wyższych rzędów

W funkcyjnych językach programowania funkcje są bardzo ważne. Tak samo jak przekazujesz liczby do metod i tworzysz metody generujące liczby, możesz mieć też parametry i zwracane wartości, które są funkcjami. Funkcje, które przetwarzają lub zwracają funkcje, są nazywane **funkcjami wyższych rzędów**. Brzmi to abstrakcyjnie, ale jest bardzo użyteczne w praktyce. Java nie jest w pełni językiem funkcyjnym, ponieważ wykorzystuje interfejsy funkcjonalne, ale zasada jest taka sama. W kolejnych podrozdziałach popatrzymy na przykłady i przeanalizujemy funkcje wyższego rzędu w interfejsie `Comparator`.

3.8.1. Metody zwracające funkcje

Załóżmy, że czasem chcemy posortować tablicę ciągów znaków rosnąco, a czasem malejąco. Możemy stworzyć metodę, która utworzy właściwy komparator:

```

public static Comparator<String> compareInDirecton(int direction) {
    return (x, y) -> direction * x.compareTo(y);
}

```

Wywołanie `compareInDirection(1)` zwraca komparator do sortowania rosnąco, a wywołanie `compareInDirection(-1)` zwraca komparator do sortowania malejąco.

Wynik może być przekazany do innej metody (takiej jak `Arrays.sort()`), która pobiera taki interfejs:

```
Arrays.sort(friends, compareInDirection(-1));
```

Generalnie można śmiało pisać metody tworzące funkcje (lub, dokładniej, instancje klas implementujących interfejs funkcjonalny). Przydaje się to do generowania funkcji, które są przekazywane do metod z interfejsami funkcjonalnymi.

3.8.2. Metody modyfikujące funkcje

W poprzednim podrozdziale widziałeś metody, które zwracają komparator zmiennych typu `String` do sortowania rosnąco lub malejąco. Możemy to uogólnić, odwracając każdy komparator:

```
public static Comparator<String> reverse(Comparator<String> comp) {
    return (x, y) -> comp.compare(x, y);
}
```

Ta metoda działa na funkcjach. Pobiera funkcję i zwraca ją zmodyfikowaną. Aby uzyskać niezależny od wielkości znaków porządek malejący, użyj:

```
reverse(String::compareToIgnoreCase)
```



Interfejs `Comparator` ma domyślną metodę `reversed`, która właśnie w ten sposób tworzy odwrotny komparator.

3.8.3. Metody interfejsu Comparator

Interfejs `Comparator` ma wiele użytecznych metod statycznych, które są funkcjami wyższego rzędu generującymi komparatory.

Metoda `comparing` pobiera funkcję tworzącą klucz (ang. *key extractor*), mapującą zmienną typu `T` na zmienną typu, który da się porównać (takiego jak `String`). Funkcja jest wywoływana dla obiektów, które mają być porównane, i porównywane są zwrócone klucze. Na przykład założmy, że masz tablicę obiektów klasy `Person`. Możesz je posortować według nazwy w taki sposób:

```
Arrays.sort(people, Comparator.comparing(Person::getName));
```

Komparatory można łączyć w łańcuch za pomocą metody `thenComparing`, która jest wywoływana, gdy pierwsze porównanie nie pozwala określić kolejności. Na przykład:

```
Arrays.sort(people, Comparator
    .comparing(Person::getLastName)
    .thenComparing(Person::getFirstName));
```

Jeśli dwóch ludzi ma takie samo nazwisko, wykorzystywany jest drugi komparator.

Istnieje kilka odmian tych metod. Możesz określić komparator, który ma być wykorzystywany dla kluczy tworzonych przez metody `comparing` i `thenComparing`. Na przykład możemy posortować ludzi według długości ich nazwisk:

```
Arrays.sort(people, Comparator.comparing(Person::getName,
    (s, t) -> s.length() - t.length()));
```

Co więcej, zarówno metoda `comparing`, jak i `thenComparing` istnieją w wersji umożliwiającej uniknięcie opakowywania wartości: `int`, `long` i `double`. Prościej sposobem sortowania po długości nazwy będzie użycie

```
Arrays.sort(people, Comparator.comparingInt(p -> p.getName().length()));
```

Jeśli utworzona przez Ciebie funkcja klucza może zwrócić `null`, polubisz adaptery `nullsFirst` i `nullsLast`. Te statyczne metody biorą istniejący komparator i modyfikują go w taki sposób, że nie wywołuje on wyjątku, gdy pojawi się wartość `null`, ale uznaje ją za mniejszą lub większą niż normalne wartości. Na przykład założmy, że funkcja `getMiddleName` zwraca `null`, jeśli osoba nie ma drugiego imienia. W takiej sytuacji możesz wykorzystać `Comparator.comparing(Person::getMiddleName(), Comparator.nullsFirst(...))`.

Metoda `nullsFirst` potrzebuje komparatora — w tym przypadku takiego, który porównuje dwa ciągi znaków. Metoda `naturalOrder` tworzy komparator dla dowolnej klasy implementującej interfejs `Comparable`. Poniżej znajduje się pełne polecenie sortujące z wykorzystaniem drugiego imienia, które potencjalnie może mieć wartość `null`. Dla zachowania czytelności korzystam ze statycznie importowanego `java.util.Comparator.*`. Zauważ, że typ zmiennej `naturalOrder` jest ustalany z kontekstu.

```
Arrays.sort(people, comparing(Person::getMiddleName,
    nullsFirst(naturalOrder())));
```

Statyczna metoda `reverseOrder` odwraca kolejność.

3.9. Lokalne klasy wewnętrzne

Długo przed pojawieniem się wyrażen lambda język Java miał mechanizmy do łatwego definiowania klas implementujących interfejs (lub interfejs funkcjonalny). W przypadku interfejsów funkcjonalnych powinieneś koniecznie używać wyrażen lambda, ale czasem możesz potrzebować zgrabnej składni dla interfejsu, który nie jest interfejsem funkcjonalnym. Klasyczne rozwiązania możesz też napotkać, przeglądając istniejący kod.

3.9.1. Klasy lokalne

Możesz definiować klasę wewnątrz metody. Taka klasa jest nazywana **klasą lokalną**. Powinieneś korzystać z tego tylko w przypadku klas, które są jedynie konstrukcją. Jest tak często, gdy klasa implementuje interfejs, a przy wywołaniu metody ważny jest tylko implementowany interfejs, nie zaś sama klasa.

Na przykład rozważmy metodę

```
public static IntSequence randomInts(int low, int high)
```

która generuje nieskończony ciąg losowych liczb całkowitych w zadanym zakresie.

Ponieważ `IntSequence` jest interfejsem, metoda musi zwrócić obiekt pewnej klasy implementującej ten interfejs. Kod wywołujący metodę nie zwraca uwagi na samą klasę, więc może ona być zadeklarowana wewnątrz samej metody:

```
private static Random generator = new Random();

public static IntSequence randomInts(int low, int high) {
    class RandomSequence implements IntSequence {
        public int next() { return low + generator.nextInt(high - low + 1); }
        public boolean hasNext() { return true; }
    }

    return new RandomSequence();
}
```



Klasa lokalna nie jest deklarowana jako publiczna lub prywatna, ponieważ nie jest dostępna spoza metody.

Tworzenie klasy lokalnej ma dwie zalety. Po pierwsze, jej nazwa jest ukryta wewnątrz metody. Po drugie, metody klasy mogą uzyskać dostęp do zmiennych zewnętrznych, tak jak w przypadku wyrażeń lambda.

W naszym przykładzie metoda `next` korzysta z trzech zmiennych: `low`, `high` i `generator`. Jeśli zmieniasz `RandomInt` w klasę zagnieżdżoną, będziesz musiał utworzyć jawny konstruktor pobierający te wartości i zapisujący je w zmiennych instancji (patrz ćwiczenie 15.).

3.9.2. Klasy anonimowe

W przykładzie z poprzedniego podrozdziału nazwa `RandomSequence` była wykorzystana dokładnie raz: do utworzenia zwracanej wartości. W tym przypadku możesz utworzyć klasę anonimową:

```
public static IntSequence randomInts(int low, int high) {
    return new IntSequence() {
        public int next() { return low + generator.nextInt(high - low + 1); }
        public boolean hasNext() { return true; }
    }
}
```

Wyrażenie

```
new Interfejs() { metody }
```

oznacza: zdefiniuj klasę implementującą interfejs, który ma dane metody, i skonstruuj jeden obiekt tej klasy.



Jak zawsze nawiasy () w wyrażeniu `new` oznaczają parametry konstruktora. Wywołany jest domyślny konstruktor klasy anonimowej.

Zanim w języku Java pojawiły się wyrażenia lambda anonimowe, klasy wewnętrzne były najbardziej zgrabną składnią umożliwiającą tworzenie obiektów funkcjonalnych z interfejsami `Runnable` czy komparatorów. Przeglądając stary kod, będziesz je często spotykać.

Obecnie są one potrzebne jedynie w sytuacji, gdy musisz utworzyć dwie lub więcej metod, jak w powyższym przykładzie. Jeśli interfejs `IntSequence` ma domyślną metodę `hasNext`, jak w ćwiczeniu 15., możesz po prostu wykorzystać wyrażenie lambda:

```
public static IntSequence randomInts(int low, int high) {
    return () -> low + generator.nextInt(high - low + 1);
}
```

Ćwiczenia

1. Utwórz interfejs `Measurable` z metodą `double getMeasure()`, która dostarcza jakąś metrykę obiektu. Zaimplementuj interfejs `Measurable` w klasie `Employee`. Utwórz metodę `double average(Measurable[] objects)`, która oblicza średnią metryk. Wykorzystaj ją do obliczenia średniego wynagrodzenia pracowników, których dane są zapisane w tablicy.
2. Kontynuując poprzednie ćwiczenie, utwórz metodę `Measurable largest(Measurable[] objects)`. Wykorzystaj ją do ustalenia nazwiska pracownika z najwyższym wynagrodzeniem. Do czego użyjesz rzutowania?
3. Jaki jest typ nadrzędny dla typu `String`? Dla typu `Scanner`? Typu `ImageOutputStream`? Zauważ, że każdy typ ma typ nadrzędny. Klasa lub interfejs bez zadeklarowanego typu nadrzędnego otrzymuje jako typ nadrzędny `Object`.
4. Zaimplementuj statyczną metodę `of` w klasie `IntSequence`, która zwraca ciąg parametrów. Na przykład `IntSequence.of(3, 1, 4, 1, 5, 9)` zwraca ciąg sześciu wartości. Dodatkowe punkty możesz dostać za zwrócenie instancji wewnętrznej klasy anonimowej.
5. Zaimplementuj metodę statyczną `constant` w klasie `IntSequence`, która zwraca nieskończony ciąg stałych. Na przykład `IntSequence.constant(1)` zwraca wartości `1 1 1 ...`, w nieskończoność. Dodatkowe punkty za wykonanie tego za pomocą wyrażenia lambda.
6. W tym ćwiczeniu masz za zadanie sprawdzić, co się stanie po dodaniu metody do interfejsu. W Java 7 zaimplementuj klasę `DigitSequence`, która implementuje `Iterator<Integer>`, nie `IntSequence`. Utwórz metody `hasNext`, `next` i nierobiącą niczego metodę `remove`. Napisz program, który wyświetla elementy instancji. W Java 8 klasa `Iterator` ma inną metodę, `forEachRemaining`. Czy Twój kod nadal się kompiluje po przejściu na Java 8? Jeśli umieścisz klasę z Java 7 w pliku JAR i nie będziesz jej kompilował ponownie, czy zadziała w Java 8? A co, jeśli wywołasz metodę

forEachRemaining? Poza tym metoda remove stała się domyślną metodą w Java 8 wywołującą wyjątek UnsupportedOperationException. Co się stanie, jeśli metoda remove zostanie wywołana na instancji Twojej klasy?

7. Zaimplementuj metodę void luckySort(ArrayList<String> strings, Comparator<String> comp), która wywołuje Collections.shuffle na tablicy typu ArrayList do chwili, gdy elementy będą uporządkowane rosnąco w sposób określony przez komparator.
8. Zaimplementuj klasę Greeter, która implementuje interfejs Runnable i w której metoda run wyświetla n kopii tekstu "Witaj, " + target, gdzie n i target są ustawiane w konstruktorze. Stwórz dwie instancje z różnymi komunikatami i wykonaj je równoległe w dwóch wątkach.

9. Zaimplementuj metody:

```
public static void runTogether(Runnable... tasks)
public static void runInOrder(Runnable... tasks)
```

Pierwsza metoda powinna uruchomić każde zadanie w oddzielnym wątku i zakończyć działanie. Druga metoda powinna uruchomić wszystkie zadania w bieżącym wątku i zakończyć działanie po zakończeniu ostatniego z nich.

10. Korzystając z metod listFiles(FileFilter) i isDirectory z klasy java.io.File, napisz metodę zwracającą wszystkie podkatalogi wskazanego katalogu. Wykorzystaj wyrażenie lambda zamiast obiektu FileFilter. Wykonaj to samo za pomocą wyrażenia z metodą i anonimowej klasy wewnętrznej.
11. Korzystając z metody list(FilenameFilter) klasy java.io.File, napisz metodę zwracającą wszystkie pliki ze wskazanego katalogu ze wskazanym rozszerzeniem. Użyj wyrażenia lambda, a nie FilenameFilter. Jakie zmienne zewnętrzne wykorzystasz?
12. Mając tablicę obiektów File, posortuj je w taki sposób, by katalogi znalazły się przed plikami, a w każdej grupie elementy zostały posortowane według nazwy. Użyj wyrażenia lambda przy implementowaniu interfejsu Comparator.
13. Napisz metodę, która pobiera tablicę instancji klas implementujących interfejs Runnable i zwraca instancję Runnable, której metoda run wykonuje kolejno kod instancji obiektów zapisanych w tablicy. Zwróć wyrażenie lambda.
14. Napisz wywołanie Arrays.sort, które sortuje pracowników według wynagrodzenia, a w przypadku takich samych wynagrodzeń według nazwiska. Użyj Comparator.thenComparing. Następnie wykonaj to samo w odwrotnej kolejności.
15. Zaimplementuj RandomSequence z podrozdziału 3.9.1, „Klasy lokalne”, jako klasę zagnieżdżoną poza metodą randomInts.

Skorowidz

A

- adnotacja, 337
 - @Generated, 347
 - @NonNull, 341, 342
 - @PostConstruct, 347
 - @PreDestroy, 347
 - @Resource, 347
 - @SafeVarargs, 347
 - @SuppressWarnings, 346, 348
 - @Target, 344
 - @Test, 338
 - @TestCase, 349
- adnotacje
 - definiowanie, 343
 - deklaracji, 340
 - do kompilacji, 345
 - do zarządzania zasobami, 347
 - elementy, 339
 - generowanie kodu źródłowego, 353
 - metaadnotacje, 347
 - powtarzane, 340
 - przechowujące, 349
 - przetwarzane w kodzie, 349, 352
 - standardowe, 345
 - używanie, 338
 - w dokumentacji, 348
 - wielokrotne, 340
 - wykorzystania typów, 341
- algorytmy
 - równoległe, 308
 - tablic, 60
- analiza programu, 22
- API
 - daty i czasu, 357
 - klasy String, 43
 - kompilatora, 394

- modelu języka, 353
- skryptów, 397
- archiwum ZIP, 280
- arytmetyka podstawowa, 34
- ASCII, 45
- asercje, 186
 - użycie, 186
 - włączanie, 187
 - wyłączanie, 187
- autoboxing, 58

B

- bezpieczeństwo wątków, 302
- bezpieczne struktury danych, 310, 313
- biblioteka refleksji, 136
- blokada, 306, 307
 - wewnętrzna, 317
 - wielowejściowa, 316
- bloki inicjalizacji, 81
- blokowanie plików, 273
- błąd
 - AssertionError, 186
 - kompilacji, 128

C

- ciąg znaków, 39, 404, 411
 - łączenie, 40
 - porównywanie, 41
 - wycinanie, 40
- ciągi jednostek kodowych, 45
- czas, 357
 - lokalny, 360, 363
 - strefowy, 360, 364

D

- dane
 - binarne, 271
 - tekstowe, 269, 270
- data, 357
- daty lokalne, 360
- definiowanie adnotacji, 343
- deklaracja package, 101
- deklarowanie
 - interfejsu, 106
 - metod, 75
 - metod statycznych, 64
 - pakietów, 87
 - wyjątków kontrolowanych, 179
 - zmiennych, 30
- dekompozycja funkcjonalna, 64
- demon, 324
- diamentowa składnia, 57
- dokumentacja, 97
 - API, 44
 - javadoc, 99
- domknięcie, 128
- domyślna inicjalizacja, 80
- dostęp do
 - metody, 142
 - współdzielonych danych, 306
 - zmiennych, 127
- drzewo
 - katalogów, 278
 - węzłów, 389
- duże liczby, 39
- dynamiczne wyszukiwanie metod, 139
- działania arytmetyczne, 33, 360
- dziedziczenie, 143
- dziedziczenie metod, 137

E

- Eclipse, 26
- elementy
 - klasy, 135
 - statyczne, 155
- epoka, 359

F

- flagi, 288
- flagi formatujące, 49
- formatery, 368, 381
- formatowanie, 367
 - czasu i daty, 380
 - danych, 47
 - komunikatów, 383

- formaty
 - daty i czasu, 369
 - liczb, 378
- funkcje, 70
 - klasyfikujące, 254
 - skrótów, 227
 - wartości Optional, 250
 - wyższych rzędów, 129

G

- garbage collector, 306
- generowanie
 - danych tekstowych, 270
 - kodu źródłowego, 353
- głęboka kopia obiektu, 151
- grupowanie, 254

H

- handler, 192
- hermetyzacja, 70
- hierarchia wyjątków, 177

I

- IDE, 25
- identyfikatory walut, 380
- implementowanie
 - interfejsów, 107, 408
 - interfejsów funkcjonalnych, 125
 - klas, 74
 - kolejki, 334
 - konstruktorów, 78
 - odroczonego wykonania, 123
 - stosu, 333
 - wielu interfejsów, 110
- importowanie
 - klas, 91
 - metod statycznych, 92
- informacje o
 - typie, 157
 - uogólnionych typach, 216
 - zasobach, 157
- inicjalizowanie, 31
 - z podwójnymi nawiasami, 143
 - zmiennych instancji, 81
- instancja klasy, 25
- instancje zmiennych opisujących typy, 210
- instrukcja
 - break, 50, 53
 - continue, 53
 - if, 49

- import, 27
 - switch, 157
 - instrukcje warunkowe, 49
 - interfejs, 106
 - adnotacji, 343
 - Collection<E>, 222
 - Comparable, 114
 - Comparator, 115, 130
 - DataInput, 271
 - DataOutput, 271
 - FileVisitor, 279
 - Filter, 194
 - Future, 301
 - GenericArrayType, 217
 - Invocable, 400
 - List, 223
 - ParametrizedType, 217
 - Runnable, 116
 - Serializable, 264, 289
 - TypeVariable, 217
 - WildcardType, 217
 - znacznikowy, 151
 - interfejsy
 - deklarowanie, 106
 - implementowanie, 107, 110
 - rozszerzanie, 110
 - stałe, 110
 - użytkownika, 117, 325
 - interfejsy funkcjonalne, 119, 124
 - dla typów prostych, 125
 - popularne, 124
 - własne, 125
 - internacjonalizacja, 373
 - inwersja programów wczytujących, 162
 - iteratory, 103, 225
 - iteratory o małej spójności, 310
- J**
- JavaBeans, 167
 - javadoc, 99
 - jawne określanie odbiorców, 342
 - JDK, Java Development Kit, 24
 - język JavaScript, 400
- K**
- katalogi, 277
 - katalogi robocze, 329
 - klasa, 22, 70, 74
 - AbstractProcessor, 352
 - Array, 169
 - ArrayList, 57, 197, 217
 - Arrays, 60
 - BigInteger, 39
 - BitSet, 231, 232
 - Class, 136, 157, 217
 - Class<T>, 215
 - Collator, 374
 - Collections, 60, 224, 225, 236
 - CompletableFuture, 326
 - ConcurrentHashMap, 310
 - DateFormat, 374
 - DateTimeFormatter, 367
 - DayOfWeek, 71
 - Duration, 359
 - Enum, 136, 154
 - EnumMap, 233
 - EnumSet, 233
 - Executors, 299
 - Formatter, 194
 - Instant, 359
 - JavaBean, 167
 - LocalDate, 72, 360, 362
 - Locale, 377
 - Logger, 188
 - LongAdder, 315
 - LongAdder oraz LongAccumulator, 315
 - Matcher, 264
 - Math, 35
 - MessageFormat, 374
 - NumberFormat, 374
 - Object, 136, 145
 - OffsetDateTime, 367
 - Paths, 280
 - Pattern, 264
 - Preferences, 374
 - Properties, 231
 - Proxy, 170
 - Random, 259
 - RandomAccessFile, 272
 - Reader, 269
 - ResourceBundle, 374
 - Scanner, 46
 - ScriptEngineFactory, 400
 - SimpleFileVisitor, 279
 - StandardCharsets, 268
 - String, 26, 43
 - System, 32
 - TemporalAdjusters, 363
 - TreeSet, 227
 - WeakHashMap, 235
 - Writer, 270
 - znaków, 285
 - ZonedDateTime, 365
 - klasy
 - abstrakcyjne, 141
 - anonimowe, 132, 143

- klasy
 - lokalne, 131
 - nadrzędne, 136, 139
 - niemodyfikowalne, 307
 - opakowujące, 58
 - podrzędne, 136, 139
 - pośredniczące, 170
 - przestarzałe, 370
 - uogólnione, 197, 198
 - wewnętrzne, 94, 131
 - z pakietami, 387
 - zagnieżdżone, 92
- klauzula
 - case, 50
 - else, 49
 - finally, 182
- klonowanie obiektów, 150
- kod
 - bajtowy, 24
 - metody, 64
- kodowanie znaków, 44, 267
 - ASCII, 45, 388
 - Unicode, 45, 388
 - UTF-16, 45, 267, 388
 - UTF-8 267, 388
- kody
 - językowe, 375
 - krajów, 376
- kolejki
 - blokujące, 312
 - dwukierunkowe, 234
 - z priorytetami, 234
 - zwykłe, 234
- kolekcje, 221, 230
- kolekcje wyników, 251
- kolektory strumieniowe, 255
- komentarze, 23, 97
 - klasy, 98
 - metod, 98
 - ogólne, 99
 - zmiennych, 99
- komparator, 116
- kompatybilność źródeł, 112
- kompilowanie, 393
 - programu, 24
 - skryptu, 401
- komunikaty diagnostyczne, 397
- konflikty metod domyślnych, 112
- konstruktor, 69, 154
 - bez parametrów, 82
 - prywatny, 79
 - publiczny, 79
- kontekst statyczny, 213

- kontekstowy program wczytujący klasy, 162
- kontrolowanie
 - obiektów, 166
 - przepływu, 49
- konwersja
 - do typu interfejsu, 108
 - liczb na znaki, 42
 - pomiędzy klasami, 370
 - typów liczbowych, 36
 - znaków na liczby, 42
- kopiowanie
 - obiektów ArrayList, 59
 - tablic, 59

L

- liczba, 405
 - parametrów, 65
 - typu BigInteger, 39
- liczby losowe, 27, 259
- licznik, 318
- linia czasu, 358
- liniowy generator kongruentny, 261
- listy, 407
- listy tablic, 55
- logger, 192
- lokalizacja, 374
- lokalizacja domyślna, 377

Ł

- ładowanie usług, 163
- łączenie
 - ciągów znaków, 40
 - strumieni, 246
 - wielu obiektów, 328
 - wyjątków, 183

M

- mapa, 227, 233, 252, 407
- maszyna wirtualna
 - uogólnienia, 206
- mechanizm
 - garbage collector, 306
 - I/O, 263
 - obsługujący nieprzechwycone wyjątki, 324
 - rejestrujący dane, 188
- metaadnotacja, 344, 347
 - @Documented, 348
 - @Repeatable, 349
 - @Retention, 344

- metod, 83, 154
 - deklaracje, 75
 - nagłówki, 75
 - treść, 75
 - wywołania, 76
- metoda, 23
 - accumulateAndGet, 314
 - call, 300
 - compute, 311
 - equals, 147
 - filter, 245
 - findFirst, 248
 - flatMap, 245, 250
 - forEach, 251
 - get, 58, 202, 250, 301
 - getAnnotations, 351
 - getClass, 157
 - getConstructors, 165
 - getDayOfWeek, 362
 - getDefault, 377
 - getDisplayName, 378
 - getField, 165
 - getMethods, 165
 - getName, 158
 - getParameters, 165
 - hashCode, 149
 - increment, 315
 - incrementAndGet, 314
 - invoke, 170
 - invokeAll, 301
 - isArray, 169
 - klasy Collections, 225
 - length, 26
 - main, 23
 - map, 245
 - newProxyInstance, 171
 - nextDouble, 46
 - nextLine, 46
 - notifyAll, 321
 - now, 79
 - Objects.requireNonNull, 185
 - of, 79
 - parallelStream, 308
 - peek, 312
 - poll, 312
 - printf, 48
 - println, 47
 - readObject, 291
 - readResolve, 292
 - reduce, 258
 - setFormatter, 195
 - setReader, 399
 - setWriter, 399
 - thenApply, 327
 - toString, 145, 153
 - valueOf, 39
 - values, 153
 - wait, 320, 321
 - writeObject, 291
 - writeReplace, 292
- metody
 - abstrakcyjne, 141
 - atomowe, 311
 - domyślne, 111, 143
 - dostępowe, 72
 - instancji, 25, 76
 - interfejsu Collection<E>, 222
 - interfejsu Comparator, 130
 - klasy
 - Array, 169
 - BitSet, 232
 - Class, 159
 - Collections, 224
 - CompletableFuture, 328
 - Enum, 154
 - LocalDate, 361
 - LocalTime, 364
 - Modifier, 160
 - Object, 145
 - String, 43
 - ZonedDateTime, 366
 - kompatybilne, 149
 - Map<K, V>, 229, 230
 - matematyczne, 35
 - modyfikujące, 69, 72
 - modyfikujące funkcje, 130
 - NavigableSet<E>, 228
 - pobierające, 403
 - pomostowe, 207
 - przeładowane, 403
 - rejestrowania danych, 189
 - skryptowe, 400
 - statyczne, 23, 35, 64, 85, 111
 - uogólnione, 199
 - wytwórcze, 86
 - zwracające funkcje, 129
- modyfikator
 - final, 81, 136, 140
 - protected, 136
 - volatile, 304
- modyfikowanie
 - daty, 362
 - kolekcji, 261
- monitor, 319

N

nagłówek metody, 64, 75
nazwy
 parametrów, 165
 zmiennych, 31
normalizacja, 382
notacja kropkowa, 403

O

obiekt, 22, 70
 ArrayList, 58
 Class, 136, 157
 CompilationTask, 394
 Diagnostic, 397
 Executor, 300
 Future, 300
 Random, 26
 Runnable, 322
obiekty
 JavaScript, 403
 klonowanie, 150
 łączące, 328
 niemodyfikowalne, 307
 pośredniczące, 136
 rozpakowane, 58
 tworzenie, 78, 167
obliczanie permutacji, 413
obliczenia asynchroniczne, 325
obsługa
 interfejsu użytkownika, 325
 nieprzechwyconych wyjątków, 321
 tablic, 55
 właściwości, 167
 wyjątków, 176
oczekiwanie warunkowe, 319, 320
odnajdywanie dopasowań, 286
odnośniki, 99
odroczone wykonanie, 123
odwiedzanie katalogów, 277
ograniczania, 306
 typów, 200
 uogólnień, 209
okno terminala, 25
określanie
 lokalizacji, 375
 odbiorców, 342
operacja łączna, 256
operacje
 bezstanowe, 259
 kolejek blokujących, 312
 kończące, 247

 leniwe, 243, 261
 masowe, 311
 na plikach, 277
 na tablicach, 309
 redukcji, 256
 strumieniowe, 242
operator, 33
 ==, 153
 instanceof, 109
 new, 26
operatory
 bitowe, 38
 logiczne, 37
 redukcji, 256
 relacji, 37
 warunkowe, 38
opisana instrukcja break, 53
opisy pakietów, 100

P

pakiet, 23, 86
 domyślny, 87
 java.lang.reflect, 168
pakiety
 wyższych rzędów, 386
 zasobów, 385
parametr, 65
 odbiorcy, 343
 opisujący typ, 197
 T, 197
parametry
 tablicowe, 65
 wiersza poleceń, 61
partycjonowanie, 254, 307
pętla
 do/while, 51
 for, 51
 rozszerzona for, 59
 while, 51, 52
pętle
 kontynuacja, 52
 przerywanie, 52
pierwszy program, 22
pliki
 .class, 160
 blokowanie, 273
 kopiowanie, 276
 mapowane w pamięci, 272
 o swobodnym dostępie, 272
 opcje operacji, 277
 przenoszenie, 276
 usuwanie, 276

płytka kopia obiektu, 150, 151
 podstrumienie, 246
 pola, 135, 154
 polecenia powłoki, 410
 polecenie

- javac, 24, 355
- load, 402

 połączenia URL, 280
 porównywanie, 382

- ciągów znaków, 41
- obiektów, 106

 powiązania, 399
 powłoka bash, 411
 poziomy

- logowania, 192
- rejestrwania danych, 189

 pozyskiwanie strumieni, 265
 predefiniowane klasy znaków, 285
 preferencje, 389
 procesy, 329
 program

- javadoc, 70, 101
- SocketHandler, 192
- wczytujący klasy, 162

 programowanie

- obiektywne, 69
- uogólnione, 197
- współbieżne, 297

 programy

- do ładowania usług, 163
- wczytujące klasy, 160

 przechwytywanie

- komunikatów diagnostycznych, 397
- symboli wieloznacznych, 205
- wyjątków, 180

 przeciążanie, 79
 przekierowanie wejścia i wyjścia, 399
 przekształcenia strumieni, 247
 przesłanianie metod, 137
 przetwarzanie, 367

- adnotacji, 349, 352
- wyrażeń lambda, 123

 przypisania klas nadrzędnych, 139
 przypisanie, 33

R

redukcje, 247, 256
 referencja this, 69, 76, 343
 referencje

- do obiektu, 72
- konstruktora, 122
- metody, 121

refleksje, 165, 215
 rejestrowanie danych, 188

- filtry, 194
- formaty, 194
- konfiguracja mechanizmów, 191
- mechanizmy, 188
- metody, 189
- poziomy, 189
- programy, 192

 REPL, 402
 repozytorium Preferences, 389
 rozszerzanie

- interfejsów, 110
- klas, 136, 408

 równoległe operacje na tablicach, 309
 rzutowanie, 109, 140, 207

S

sekcja krytyczna, 316
 serializacja, 289
 silnik skryptowy Nashorn, 398, 410, 401
 składnia wyrażeń

- lambda, 118
- regularnych, 282

 skrypty, 397

- kompilowanie, 401
- powłoki, 410
- silnik Nashorn, 401
- wprowadzanie danych, 412

 słowo kluczowe

- final, 31
- return, 75
- super, 135, 139
- synchronized, 317

 stałe, 31, 110

- statyczne, 83
- wyliczeniowe, 156

 statyczne

- bloki inicjalizacyjne, 84
- klasy zagnieżdżone, 92

 stos wywołań, 185
 stosy, 234
 strefa czasowa, 365
 struktury

- kontrolne, 21
- programistyczne, 21

 strumienie, 241

- równoległe, 259, 308
- typów prostych, 257
- uporządkowane, 260
- wejściowe, 264
- wyjściowe, 264

- style formatowania, 368
- suma kontrolna, 149
- symbole wieloznaczne, 201
 - nieograniczone, 205
 - przechwytywane, 205
- symbole wieloznaczne
 - typów nadrzędnych, 202
 - w typach podrzędnych, 202
 - ze zmiennymi typami, 203
- synchronizowanie metod, 319
- system plików ZIP, 280

Ś

- ścieżka
 - bezwzględna, 274
 - klas, 88
 - względna, 274
- śledzenie stosu, 185

T

- tablica klucz-wartość, 390
- tablice, 55, 169, 406
 - wielowymiarowe, 62
 - z parametryzowanym typem, 212
- tekst, 269
- treści metod, 75
- tryb dekompozycji, 383
- tworzenie
 - instancji zmiennych, 210
 - klasy podrzędnej, 139
 - map, 252
 - obiektów, 78, 167, 403
 - plików i katalogów, 275
 - procesu, 329
 - silnika skryptowego, 398
 - strumienia, 244
 - tablic, 56, 212
 - wartości Optional, 250
- typ
 - BigInteger, 39
 - boolean, 30, 56
 - char, 29
 - double, 36
 - final, 32
 - float, 29, 36
 - long, 36
 - Optional, 242, 248
 - singleton, 236
 - void, 23
 - wyliczeniowy, 32
 - wyliczeniowy E, 154

- typowanie nominalne, 124
- typy
 - całkowite, 27
 - danych, 21
 - parametryzowane, 198
 - proste, 27, 58, 209
 - uogólnione, 216
 - zmiennoprzecinkowe, 28

U

- Unicode, 45
- uogólnienia, 214, 215
- URL, 280
- uruchamianie
 - kompilacji, 394
 - Nashorna, 402
 - procesu, 331
 - programu, 24, 26
 - wątku, 321
 - zadań, 299
- usuwanie dopasowań, 287
- UTC, Coordinated Universal Time, 365
- UTF-16, 45
- uzupełnianie ciągów znaków, 411
- używanie
 - asercji, 186
 - adnotacji, 338

W

- waluty, 379
- wartości atomowe, 314
- wartość
 - null, 148, 312
 - Optional, 249, 250
- wątek, 299
 - demon, 324
 - przerywanie, 322
 - stany, 324
 - struktury danych, 310
 - uruchamianie, 321
 - widoczność, 302
 - właściwości, 324
 - wyścigi, 304
 - zmiennie lokalne, 323
- wczytywanie
 - bajtów, 265
 - danych binarnych, 271
 - danych tekstowych, 269
 - danych wejściowych, 46
 - klasy, 160, 162
 - plików źródłowych, 395
 - zasobów, 158

- wejście, 46
- wersjonowanie, 293
- widoki, 235
 - niemodyfikowalne, 237
 - puste, 236
 - synchronizowane, 237
 - typu singleton, 236
 - zakresy, 236
- wiersz poleceń, 61, 402
- właściwości, 167, 231
 - systemowe, 232
 - wątku, 324
- włączanie asercji, 187
- wprowadzanie rzutowania, 207
- wskaźnik, 272
- współbieżność, 306
- wstawianie komentarzy, 97
- wybór interfejsu funkcjonalnego, 124
- wycinanie
 - ciągów znaków, 40
 - komentarzy, 101
 - podstrumieni, 246
- wyjątek
 - ArrayIndexOutOfBoundsException, 56
 - CloneNotSupportedException, 152
- wyjątki, 214, 409
 - deklarowanie, 179
 - hierarchia, 177
 - kontrolowane, 152
 - łączenie, 183
 - przechwytywanie, 180
 - wyrzucanie, 176, 183
- wyjście, 46
- wyliczanie elementów klasy, 165
- wyliczenia, 153
- wyłączanie asercji, 187
- wymazywanie typów, 206, 213
- wyrażenia lambda, 118, 407
 - przetwarzanie, 123
 - składnia, 118
- wyrażenia regularne, 282
 - alternatywy, 283
 - ciągi, 283
 - dopasowanie granic, 284
 - flagi, 288
 - grupowanie, 284
 - grupy, 286
 - klasy znaków, 283
 - kwalifikatory, 284
 - odnajdywanie dopasowań, 286
 - predefiniowane klasy znaków, 285
 - składnia, 282
 - usuwanie dopasowań, 287
 - zastępowanie dopasowań, 287
 - znaki, 282
- wyrażenie
 - outer, 96
 - switch, 50, 156, 157
 - try, 181
- wyszukiwanie metod, 139
- wyścigi, 305
- wywołania
 - kompilatora, 394
 - metod, 25, 144
 - metod instancji, 76
 - zwrotne, 117
- wywołanie przez wartość, 77
- wywoływanie
 - funkcji i metod, 400
 - konstruktora, 80
 - metod, 166
 - metod statycznych, 64

Z

- zadania współbieżne, 298
- zakleszczenie, 317
- zapis kropkowy, 26
- zapisywanie
 - danych binarnych, 266, 271
 - skompilowanego kodu, 396
 - w pamięci, 396
- zarządzanie
 - kolekcjami, 222
 - pamięcią, 306
 - zasobami, 347
- zasięg
 - pakietu, 90
 - silnika, 399
 - zmiennej lambda, 126
 - zmiennych lokalnych, 54
- zasoby, 157
- zawartość elementów, 155
- zestaw wait, 320
- zestawy, 226
 - bitów, 231
 - skrótów, 227
 - wyliczeniowe, 233
- ZIP, 280
- zmienna
 - lambda, 126
 - liczba parametrów, 65
- zmiennie, 30, 69
 - chwilowe instancji, 291
 - instancji, 69, 74, 81, 135
 - lokalne, 54, 323
 - opisujące typ klasy, 213

zmienne

- opisujące typy, 210

- statyczne, 83, 135

- statyczne, 70

zmiennosc typów, 201

znacznik @see, 100

znaki formatujące, 48

zwracanie

- wartości, 65

- typów powiązanych, 138

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION



- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄZKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 **Helion SA**

JAVA 8

Przewodnik
doświadczonego programisty

Java to język, który zrewolucjonizował świat programistów.

Jej możliwości zostały docenione przez największe firmy. Dziś Java jest wykorzystywana w najbardziej zaawansowanych projektach. Wszędzie tam, gdzie są wymagane najwyższa wydajność i bezpieczeństwo, nie ma sobie równych! Aktualna wersja tego języka wprowadza wiele nowych konstrukcji i usprawnień — jeżeli chcesz błyskawicznie je poznać, zacznij od tej książki.

Została ona napisana specjalnie z myślą o osobach chcących rozpocząć kodowanie z wykorzystaniem nowości z Javy 8. Jest przeznaczona dla doświadczonych programistów, lecz zawiera też podstawowe informacje na temat technik programowania obiektowego, wyjątków, typów i składni. Dzięki temu możesz błyskawicznie wdrożyć się w nowy język programowania! Natomiast jeśli znasz już Javę, z pewnością Cię zainteresują informacje o wyrażeniach lambda, projekcie Nashorn oraz nowym API do operacji na danych i czasie (*JSR 310*). Książka ta jest najlepszą lekturą dla wszystkich programistów zainteresowanych językiem Java oraz nowościami w Javie 8!

Dzięki tej książce:

- poznasz techniki programowania obiektowego
- zaznajomisz się z podstawowymi konstrukcjami języka
- zrozumiesz działanie wyrażenia lambda
- wykorzystasz nowe możliwości API dla daty i czasu
- przekonasz się, jak szybki jest silnik Nashorn
- zastosujesz najnowsze wydanie języka Java w swoim projekcie

Nowości
w Javie 8!

Poznaj możliwości nowej Javy!

Cay S. Horstmann — profesor informatyki oraz wykładowca na Uniwersytecie Stanowym San Jose, Java Champion. Autor książek dla programistów oraz studentów, w tym bestsellerów *Java. Podstawy* oraz *Java. Techniki zaawansowane*.

Helion

37560

numer katalogowy

księgarnia internetowa



<http://helion.pl>

zamówienia telefoniczne



0 801 339900



0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:

- <http://helion.pl/promocje>
- Książki najchętniej czytane:
- <http://helion.pl/bestsellery>
- Zamów informacje o nowościach:
- <http://helion.pl/nowosci>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
<http://helion.pl>

sięgnij po WIĘCEJ



KOD KORZYŚCI

ISBN 978-83-283-1333-0



9 788328 313330

Informatyka w najlepszym wydaniu

cena: 69,00 zł